

Stadsnätet

ETT MAGASIN FRÅN STADSNÄTSFÖRENINGEN #1 – MARS 2026

**Cyber-
säkerhetslagen:
Hur tar man sig an
en ny lagstiftning?**

**Projektet Säkrat internet blir till
verklighet genom samverkan**

I FOKUS – Hållbarhet

INNEHÅLL #1 – 2026

Stadsnätens roll	4
Dags att prata med varandra, inte om varandra!	6
Så stärker cybersäkerhetslagen stadsnätens befintliga arbete	8
Cybersäkerhetslagen sätter säkerhetsfrågorna i fokus hos Finet	10
GavleNet om CSL: När lagkraven ökar ökar också möjligheterna	11
"Hållbarhet är något vi lever, inte bara skriver om"	12
Nytt branschgemensamt klimatberäkningsverktyg för stadsnäten	14
Smarta IoT-lösningar driver hållbar utveckling i Dalarna	15
Att kliva ur boxen	
Därför är samverkan svårare än vi tror	16
När stadsnätet är en del av kommunen	18
Säkrat internet: Så bygger Jönköpings län robust uppkoppling för kris	20
Sobona: samverkan en stor nyckel när kraven ökar på Sveriges kommuner	22
Så ska Gothnets infrastruktur bli relevant för Göteborgs stad	23
Utblick: hur blev Estland ett av Europas mest digitaliserade länder?	24

Fibertekniker från stadsnäten sattes på prov under Fältövning 25	26
Europeiskt samarbete avgörande för de svenska stadsnäten	28
Telekområdgivarna stödjer stadsnäten i komplexa konsumentfrågor	29
Robusta fiberanläggningar – ett år med förtydligade krav, nya verktyg och nya utmaningar	30
Konnektivitetsrådet tar över efter Bredbandsforum	31
Bredbandsstödet: Tack för allt slit – 12 maj går det att börja ansöka igen	32
Digital Networks Act – EU:s förslag till nya regler för digital infrastruktur	33
Stadnätssverige befinner sig på en förändringsresa	34
Tre frågor till stadsnäten om dialog, relation och samverkan	36
Stadsnätets föreningskansli kontaktuppgifter	38

Svenska Stadsnätets förening är en bransch- och intresseorganisation som representerar stadsnät i närmare 200 kommuner och 120 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en absolut majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige.

Svenska Stadsnätets förenings vision är: Stadsnätens gemensamma infrastruktur möjliggör ett tryggt digitaliserat Sverige för allt och alla. Läs mer om Stadsnätets förening på föreningens webbplats, stadsnatsforeningen.se.

Stadsnätet

Magasinet Stadsnätet ges ut av Svenska Stadsnätets förening, cirka 2400 exemplar

Adress Svenska Stadsnätets förening
Wallingatan 22, 111 24 Stockholm

Ansvarig utgivare Elin Bertilsson

Redaktionschef Johanna Stavegren

Redaktionsråd Elin Bertilsson, Carina Cohen, Johanna Stavegren och Louise Thorselius

Omslag Foto: Adobe Stock

Produktion Grafiskt by Kågström AB, Eskilstuna

Tryck Stibo Complete, stibocomplete.com

Rätt adress Stämmer inte din adress? Har du synpunkter på innehållet? Ring eller skriv till Johanna Stavegren, 073-043 72 11, johanna.stavegren@stadsnatsforeningen.se

Svenska Stadsnätets förening

Svenska Stadsnätets förening

www.stadsnatsforeningen.se

33%

minskat CO₂e*

*Kalkylerad reduktion av CO₂e jämfört med likvärdig produkt tillverkad av jungfruligt material

Vill du minska koldioxidavtrycket för ditt projekt?

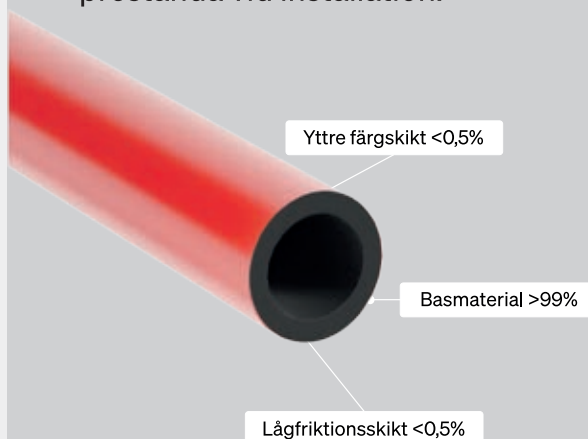
Välj Mikrorör EKO!

Samma höga prestanda som en likvärdig dukt tillverkad av jungfruligt material, men med ca 33% kalkylerad minskning av CO₂e. Serien är tillverkad med förnybar energi, innehåller mer än 51% återvunnet material och är utvecklad för att underlätta återvinning. 2026 siktar vi på att helt gå över på Mikrorör EKO i vårt sortiment.

Unik 3-lagersteknik

Våra produktutvecklare har tagit fram en unik 3-lagersteknik. Genom ett tunt yttre färgskikt skapas rör som är enkla att skilja åt, trots att huvudmaterialiet till stor del består av återvunnet material som inte återinfärgas. Det inre skiktet ger lägsta möjliga friktion för optimal prestanda vid installation.

Stadsnätens roll

Ett stadsnät är en lokalt eller regionalt etablerad aktör som äger och tillhandahåller en robust och trygg digital infrastruktur. Tack vare stadsnäten är Sverige i dag ett av de länder i världen med högst andel av befolkningen som har tillgång till en snabb och modern bredbandsanslutning. Stadsnäten la grunden för det digitala Sveriges framväxt. De är också en förutsättning för Sveriges digitala framtid. De är samhällsnät, värda att värna och viktiga att vidareutveckla.

DE FÖRSTA STADSNÄTEN bildades i början av 90-talet. Målet var att utmana det dåvarande telemonopolet och få i gång fiberutbyggnaden i kommunerna. Fiberkablar organiserades i stadsnät. Grundprincipen var enkel: Nära nät, offentligt ägda, eller drivna på det offentligas uppdrag, anpassade efter lokalsamhällets förutsättningar och behov, öppna för olika kommersiella leverantörer.

I DAG STÅR det klart att Sverige hade haft både högre priser och färre anslutningar

om det inte varit för stadsnäten. När vi blickar framåt är stadsnäten fortfarande ett framgångsrecept. Det är därför viktigt att stadsnäten får behålla sin viktiga roll på den svenska bredbandsmarknaden.

I DAG FINNS det stadsnät i cirka 200 av Sveriges kommuner. Över 90 procent av dem är kommunalt ägda. Genom sina öppna nät bidrar stadsnäten till ökad konkurrens på bredbandsmarknaden och skapar förutsättningar för så väl fasta som mobila tjänster. Stadsnäten är dessutom en förutsättning för mobilnäten, genom att stora delar av Sveriges mobilmaster är anslutna med fiber via stadsnäten. OECD konstaterar i sin rapport, Development of High speed Networks and the Role of Municipal Networks, att de privata telekombolagen ökar sina investeringar om de drivs på av konkurrens från stadsnäten. De kommunalt ägda stadsnäten tränger alltså inte undan infrastrukturinvesteringar utan driver snarare fram dem. ■

Stadsnäten i korthet:

170

Det finns cirka 170 stadsnät i Sverige, varav cirka 90 procent är kommunala.

200

De öppna stadsnäten är verksamma i närmare 200 av landets kommuner och sammantaget äger de cirka 60 procent av all bredbandsinfrastruktur.

De kommunala stadsnäten är i första hand nätägare och levererar olika grossisttjänster till branschens aktörer.

Stadsnäten i Sverige är sammantaget ...

... den aktör som anslutit flest mobilmaster

... den aktör som byggt ut mest fiber

BEREDSKAPSMATERIEL TILL SVERIGES STADSNÄT

Micropol levererar fälttaktisk fiberoptik till Sveriges stadsnät för att stärka beredskapen vid kris och samhällsstörningar.

Läs mer & kontakta oss på micropol.se

På uppdrag av Stadsnätsföreningen bidrar vi till snabbare reparationer och återställning av kommunikationsnät när det behövs som mest.

Pontus Fryk
Area Manager
pontus.fryk@canea.se
0724-53 16 18

Boka ett första samtal med oss!

John Saldin
Managementkonsult
john.saldin@canea.se
0736-00 28 07

Ägarskap som ger samhällsnytta

Stadsnätet är en strategisk tillgång. Men utan tydlig rådighet, styrning och samverkan blir det lätt en teknisk investering som inte ger full effekt i kommunen.

CANEAs stöd

Vi stöttar både stadsnät och kommuner i ägardialogen och kopplar stadsnätet till en tydlig målbild och prioriterade nyttor, så att fiberinfrastrukturen möjliggör digitalisering, beredskap, säkerhet och välfärd.

Exempel på nyttor

- ▶ Tydliga beslut och styrprinciper för ägarskapet
- ▶ Konstruktiv ägardialog och förbättrad intern och extern samverkan
- ▶ Konkreta initiativ i exempelvis skola, vård och omsorg

Resultat

Mer samhällsnytta per investerad krona.

Dags att prata med varandra, inte om varandra!

Det kanske viktigaste i kris är att prata med sina kompisar och grannar. Vi är inte en bransch i kris men vi är en bransch med ett viktigt samhällsuppdrag, där internet alltid ska fungera i alla lägen överallt, vilket kräver att våra digitala motorvägar och stigar är väl rustade. Min bild av vår bransch är att detta är ett uppdrag vi utför med stolthet.

DEN SVENSKA DIGITALA infrastrukturen består av en mängd olika aktörer. Vi har en flora av tjänsteleverantörer, mobiloperatörer, kommunikationsoperatörer och nätägare. Detta har visat sig vara ett smart sätt att skapa konkurrens, främja utbyggnad och skapa låga konsumentpriser. Men när vi pratar robusthet så innebär det också att vi är många aktörer som måste samarbeta – för ingen kedja är starkare än dess svagaste länk.

JAG BLIR STOLT när jag hör hur kommunala nätägare sänder reservkraft eller personal för att röja skog under julhelgernas väder, som gjort att luftburen el drabbats, vilket också påverkar distributionen av ettor och nollor.

- Elnät kontakter lokala stadsnät för hjälp.
- Mastleverantörer kontakter lokala stadsnät som har lokal bemanning och rätt fordon.
- Kommuner i mellersta Norrland pratar med sin granne som sänder personal för att orka arbeta över tid och skapa kontinuitet.

Listan på samarbete under julhelgerna kan göras lång.

VI SER EN tillvaro av en ökad yttre osäkerhet i omvärlden. Det betyder att vi behöver jobba ännu mer med våra kompisar och grannar. Jag påstår att vi måste öka vår nivå av samarbete vilket också kräver ökad nivå av samförstånd. Vi måste prata med varandra!

VI BEHÖVER SLUTA arbeta i silos och lyfta perspektivet. Vi behöver känna varandra, förstå varandra och på så sätt skapa en gemensam högre nytta exempelvis vid en kris. För att internet ska fungera.

SAMARBETE OCH SAMFÖRSTÅND är två medel som för oss mot ett och samma mål. Internet är en kritisk samhällsinfrastruktur. Vi är samhällsbyggare och grunduppdraget är att se till att digitala vägar har hög kvalitet.

JAG ÄR EN stolt ny vd som vet hur man bygger organisation, hur man bygger nät och att ha roligt tillsammans. Vår bransch står vid ett vägskäl. Alla aktörer i branschen har sina individuella utmaningar. Men jag är övertygad om att vi på olika sätt kan dra nytta av varandras styrkor och på så sätt gynna både våra respektive affärer, samhällsnyttan och robustheten i näten. ■

ELIN BERTILSSON
Vd, Stadsnätetsföreningen

GIS för stadsnät och elnät – från planering till samråd

InfoTrader levererar grundinformation och GIS-tjänster till el- och stadsnät över hela Sverige.

Varje dag använder nätägare våra karttjänster för att hitta fastighetsägare längs elgator och nätsträckningar – **snabbt, säkert och visuellt.**

GIS Online – Ytbildad karta

- Identifiera fastigheter direkt i karta
- Se lagfaren och taxerad ägare
- Underlag för planering, utbyggnad och dialog

Här har ni också möjlighet att vid Samråd nå alla intressenter såsom:

- Lagfaren och taxerad ägare
- Folkbokförda
- Företag i valt område

NYHET – ESG & miljödata i GIS

Nu levererar vi också fastighetsinformation med rikstäckande miljö- och klimatriskdata:

- Skyfall och extrem nederbörd
- Hård vind
- Översvämning och vattennivåer
- Skred, ras och erosion
- Buller, förorenad mark
- Social hållbarhet

GDPR-säkert - Trygg data - Svensk drift

InfoTrader levererar data från Lantmäteriet, Bolagsverket, SPAR, Transportstyrelsen, SGU och SCB. Svenska ägare och all drift i Sverige – för maximal trygghet.

Så stärker **cybersäkerhetslagen** stadsnätens befintliga arbete

I början av 2026 trädde cybersäkerhetslagen, CSL, i kraft. För många stadsnät väcker den nya lagen frågor om vad som faktiskt krävs och hur arbetet ska påbörjas. Men enligt både Marcus Nola Fång, senior managementkonsult på Vinnergi, och Jerker Ardnor, cybersäkerhetsexpert på Rejlers, handlar det i grunden om att strukturera, dokumentera och vidareutveckla sådant som stadsnäten redan gör i dag.

Marcus Nola Fång.

När nya lagkrav införs är det lätt att känna osäkerhet. Cybersäkerhetslagen är inget undantag. Samtidigt betonar både Marcus Fång och Jerker Ardnor att lagen inte innebär att stadsnäten måste börja om från noll.

– Nästan allt som ingår i CSL är sådant som stadsnäten redan arbetar med i dag. Den stora skillnaden är att det nu ska dokumenteras tydligare, säger Jerker Ardnor.

CSL bygger vidare på tidigare regelverk och syftar till att skapa en mer enhetlig och robust nivå för cybersäkerhet i samhällsviktig verksamhet.

– Det här ska inte ses som ett hot, utan som ett hjälpmedel. Regelverken finns för att skydda våra verksamheter. Hotet är i stället de antagonistiska aktörer eller händelser som kan drabba oss, menar Marcus Nola Fång.

BÖRJA MED ATT UTSE ANSVARIG

Ett första steg i arbetet med att ta sig an lagstiftningen är att utse någon som får ett samordnande ansvar.

– Man behöver ha en projektledare eller ansvarig som håller ihop arbetet. Sedan gäller det att göra en GAP-analys: vad har vi på plats i dag och vad saknas för att nå önskat läge, fortsätter Marcus Nola Fång.

Det är inte ett arbete som behöver vara färdigt från dag ett.

– Bara för att lagen har trätt i kraft betyder det inte att allt måste vara klart. Det viktiga är att man har påbörjat resan och kan visa att man jobbar strukturerat med frågorna, säger Marcus Nola Fång.

Många åtgärder tar dessutom tid att genomföra.

– Om man identifierar att man behöver bygga bort en fysisk sårbarhet eller skapa redundans kan det handla om projekt som tar ett eller två år. Samma sak gäller om organisationen behöver förstärkas, menar Marcus Nola Fång.

MYCKET GÖRS REDAN – MEN DOKUMENTERAS INTE

En återkommande erfarenhet är att stadsnäten ofta har väl inarbetade arbetssätt,

Det gör också det kontinuerliga förbättrings-
arbetet mindre betungande.

– Annars riskerar man att varje år börja
om från början och lägga tid på att analysera
samma saker igen, säger Jerker Ardnor.

ETT LÅNGSIKTIGT ARBETE, INTE ETT PROJEKT

Både Marcus Nola Fång och Jerker Ardnor
betonar att cybersäkerhet inte är något man
blir "klar" med.

– Det kommer nya föreskrifter, nya
tolkningar och nya hotbilder. Det här är en
ständig resa, säger Marcus Nola Fång.

Samtidigt är budskapet tydligt: stadsnäten
behöver inte uppfinna något helt nytt.

– Det handlar om att ta det steg för steg,
prioritera och bygga vidare på det som redan
finns. Gör man det, så står man starkare –
både i förhållande till lagen och till verkliga
incidenter, förklarar Marcus Nola Fång.

Jerker Ardnor sammanfattar:

– Det här handlar inte bara om att följa
lagen. Det handlar om att känna sig trygga på
jobbet och veta att det går att hantera det som
händer, avslutar Jerker Ardnor. ■

CARINA COHEN
Stadsnätsföreningen

Utbildningar och annat material
kopplat till CSL finns tillgängligt på
Stadsnätsföreningens webbplats.

Tre bästa tipsen för att ta sig an CSL

1. Utse en ansvarig och skapa överblick

Ha en projektledare eller ansvarig
som håller ihop arbetet. Börja med
att se över nuläget – vad finns på
plats redan – och jämför med vad
lagen kräver. Det ger en tydlig bild
av vad som behöver göras först.

2. Dokumentera det ni redan gör

Mycket av det som krävs enligt CSL
görs redan dagligen i verksamheten.
Dokumentera arbetsprocesser,
beslut och rutiner så att alla kan följa
dem även om ny personal kommer
in eller någon är frånvarande.

3. Ta små steg och prioritera

Arbetet behöver inte vara färdigt från
dag ett. Börja med det viktigaste, gör
risk- och konsekvensanalyser, och
bygg successivt vidare. Att visa att
arbetet pågår är viktigare än att allt
är perfekt.

RISKANALYS, KONTINUITET OCH CHECKLISTOR

Grunden i CSL handlar till stor del om risk-
och sårbarhetsanalyser, konsekvensanalyser
och kontinuitetsplanering.

– Man ska tänka igenom både sådant som
kan hända av misstag och sådant som kan
ske avsiktligt. Det är en viktig skillnad mot
hur många har arbetat tidigare, säger Jerker
Ardnor.

Ett praktiskt sätt att närma sig kraven är att
skapa enkla flödesscheman och checklistor.

– Händer X, gör vi A, B och C. Vem
kontaktar vi? Vem fattar beslut? Vem
informerar kunder? När det finns nedskrivet
blir det mycket lättare att agera, även för den
som normalt inte jobbar med frågorna, säger
Jerker Ardnor.

Marcus Nola Fång lyfter fram att stads-
näten kan få stöd i det här arbetet.
Stadsnätsföreningens riktlinjer och
erfarenheter från andra nät ger vägledning,
och även om arbetet kan kännas över-
vældigande till en början går det att ta kontroll
steg för steg, säger han.

DOKUMENTATION FÖRENKLAR PÅ SIKT

Även om dokumentation kan upplevas som
tidskrävande i början, ger den stora vinster
över tid.

– Om man dokumenterar varför ett beslut
fattades och vilka ingångsvärden som fanns,
blir det enklare vid nästa översyn. Då ser
man snabbt om något har förändrats eller om
beslutet fortfarande är relevant, säger Jerker
Ardnor.

men att de sitter i huvudet på medarbetare
snarare än nedskrivna i dokument.

– Alla vet hur man ansluter en ny kund,
hur ett ärende går från kundtjänst till tekniker
och hur man avslutar jobbet. Det görs varje
dag, men det står inte alltid nedskrivet. CSL
innebär i praktiken att man ska dokumentera
det man redan gör, säger Jerker Ardnor.

Målet är även att minska personberoenden
och säkerställa att verksamheten fungerar
oavsett vem som är på plats.

– Om hela organisationen i teorin skulle
bytas ut ska verksamheten ändå kunna
fortsätta, och nya medarbetare ska kunna följa
dokumenterade rutiner och instruktioner,
säger Jerker Ardnor.

Jerker Ardnor ger exempel från vardagen:
ett litet stadsnät kan ha få anställda, men
med tydlig dokumentation går det ändå att
hantera alla situationer, även om någon är på
semester.

– Det handlar om att skriva ner ingångs-
värden, beslut och rutiner. Då kan nästa
person ta över utan att behöva starta om från
början, säger Jerker Ardnor.

Jerker Ardnor.

Cybersäkerhetslagen sätter **säkerhetsfrågorna** **i fokus** hos Finet

När cybersäkerhetslagen, CSL, nu träder i kraft har stadsnätet i Finspång, Finet, valt att se lagstiftningen som mer än ett regelverk att följa. Genom tidiga förberedelser, nära samarbete inom kommunkoncernen och ett ökat fokus på helhetssyn i säkerhetsarbetet ser stadsnätet både utmaningar och nya möjligheter i den nya lagen.

Som ett relativt litet stadsnät har Finet valt att arbeta strukturerat med förberedelserna inför cybersäkerhetslagen. Ett viktigt steg i det arbetet har varit att förstärka organisationen, där en av de största förändringarna är att säkerhetsarbetet nu har fått en tydligare och mer central plats.

– Vi lägger mycket mer tyngdpunkt på säkerhetsarbetet nu. Det handlar om att bevaka tidplaner, nya föreskrifter och att hela tiden hålla sig uppdaterad kring vad som händer, berättar Finets säkerhetssamordnare, Jennifer Jillehed.

Arbetet har till stor del handlat om att sätta sig in i både EU-regelverk och nationell lagstiftning och att göra dem begripliga för den egna verksamheten.

– Det ska ju tolkas ner till något förståeligt.

Ann-Christin Larsson och Jennifer Jillehed.

Vi måste kunna förklara varför det är viktigt och vad vi faktiskt behöver prioritera, säger Jennifer Jillehed.

SAMARBETE – EN VIKTIG HÖRNSTEN

En viktig del i förberedelserna har varit det täta samarbetet mellan stadsnätet, kommunen och de kommunala bolagen, för att förbereda verksamheterna för den nya lagstiftningen.

– Tidigare var det fokus på fibernätet och tjänsterna stadsnätet levererade. Nu är det hela kommunkoncernen som omfattas, och då krävs ett annat omtag, säger Ann-Christin Larsson, dataskyddsombud på Finet och informationssäkerhetssamordnare i Finspång kommun.

UTMANINGAR LÄNGS VÄGEN

Samtidigt har det funnits utmaningar längs vägen, konstaterar Jennifer Jillehed.

En återkommande svårighet har varit osäkerheten kring tidplaner och detaljer i föreskrifterna, som ännu inte är fullt på plats.

– Man förbereder sig utifrån det man tror eller tolkar, samtidigt som datumen flyttas fram. Det skapar en viss osäkerhet, säger Jennifer Jillehed.

Även leverantörskedjorna lyfts fram som en utmaning, där många underleverantörer och systembyten kräver bättre struktur, dokumentation och uppföljning.

MÖJLIGHETER MED DEN NYA LAGSTIFTNINGEN

Jennifer Jillehed ser också stora möjligheter med den nya lagen. CSL bidrar till tydligare roller, bättre rutiner och en mer sammanhållen beredskapsplanering.

– Vi ser det inte bara som något tungt och krävande, utan som en förändring som faktiskt tillför verksamheten mycket, säger hon.

En tydlig vinst är den ökade säkerhetsmedvetenheten hos både medarbetare och ledning. Säkerhetsfrågor har blivit mer närvarande i vardagen och är numera en del av ledningens agenda.

– Det är lättare att få förståelse nu. Om-världsläget gör att människor inser att det inte är en fråga om det händer – utan när, avslutar Jennifer Jillehed. ■

CARINA COHEN
Stadsnätsföreningen

GavleNet om CSL: När lagkraven ökar ökar också möjligheterna

Den nya cybersäkerhetslagen CSL ställer höga krav på samhällsviktiga aktörer – krav som stadsnätet GavleNet redan till stora delar arbetar efter. Med en stark koncerngemensam säkerhetsstruktur i ryggen har stadsnätet goda förutsättningar att ta sig an den nya lagstiftningen. Samtidigt fortsätter arbetet med tydligare ansvar, ökad dokumentation och mer systematiska rutiner för att kunna möta kraven fullt ut.

GavleNet är en del av en större energikoncern, vilket har gett dem ett försprång i arbetet med CSL. Mycket av det grundläggande informationssäkerhetsarbetet fanns på plats redan före den nya lagstiftningen, bland annat genom tidigare arbete enligt NIS1.

– Inom koncernen Gävle Energi har vi jobbat med informationssäkerhet under ganska lång tid. Det gör att GavleNet inte börjar från noll, utan kan bygga vidare på en struktur som redan är etablerad och fungerar, säger Ove Nilsson, informations-säkerhetsansvarig och dataskydds-samordnare på Gävle Energi.

Det koncerngemensamma arbetssättet omfattar bland annat riskhantering, incident-rutiner och utbildningar, medan GavleNet ansvarar för de mer verksamhetsnära och tekniska skyddsåtgärderna.

ANSVAR, RAPPORTERING OCH ÖVNINGAR – TYDLIGA UTMANINGAR

En av de största utmaningarna i den nya lagstiftningen har varit att tydliggöra roller och ansvar samt att säkerställa effektiva kontaktvägar till ledning och styrelse.

– Det svåraste har varit att få ihop ansvars-

Ove Nilsson.

kedjan hela vägen, från styrelse till de som faktiskt arbetar med skyddsåtgärderna, säger Ove Nilsson.

En annan utmaning är att vissa föreskrifter och rapporteringsvägar ännu inte är helt på plats.

– Det blir lite besvärligt när man inte vet exakt hur kommande anmälningsportaler och rapporteringsrutiner kommer att se ut. Tills vidare fortsätter vi att rapportera incidenter enligt befintliga föreskrifter, säger Peter Lindberg, driftchef på GavleNet.

Behovet av fler praktiska incident- och krisövningar är ett annat område som identifierats som viktigt att utveckla vidare.

Peter Lindberg.

HÖGRE KRAV PÅ STRUKTUR, DOKUMENTATION OCH RISKANALYSER

Trots ett ökat administrativt arbete ser både Ove Nilsson och Peter Lindberg tydliga möjligheter med CSL. Framför allt har lagen fungerat som en katalysator för att förbättra systematiska rutiner och bättre dokumentation.

– Det finns enormt mycket kunskap inom koncernen, men inte alltid tillräckligt dokumenterad. Nu ställs det krav på en högre nivå av struktur och dokumentation, och det är något som både Gävle Energi och GavleNet kommer att ha stor nytta av på lång sikt, menar Ove Nilsson.

För GavleNet innebär CSL också ett tydligare fokus på kontinuitetsplanering, risk- och sårbarhetsanalyser samt bättre förberedelser inför framtida incidenter.

– Det här är inget engångsarbete. Det handlar om att successivt testa, förbättra och bygga en robust verksamhet över tid, summerar Peter Lindberg.

CARINA COHEN
Stadsnätetsföreningen

Med en ny strategi, branschsamverkan och ett verktyg som kartlägger klimatpåverkan har Botkyrka Stadsnät tagit bestämda steg mot ett mer strukturerat och långsiktigt hållbarhetsarbete. Marknads- och kommunikationschef Lovisa Lindberg berättar om vägen dit och varför det viktigaste var att våga börja, även utan alla svar.

Lovisa Lindberg, Botkyrka Stadsnät.

"Hållbarhet är något vi lever, inte bara skriver om"

När Lovisa Lindberg tillträdde som marknads- och kommunikationschef hos Botkyrka Stadsnät vid årsskiftet 2020 gjorde hon det rakt in i pandemin. Arbetsdagar på distans och nya kollegor via skärm blev vardag, och det var strax efter det som hon parallellt även fick rollen som hållbarhetsansvarig – ett för henne helt nytt område.

FRÅN SPRIDDA INITIATIV TILL TYDLIG RIKTNING

Under 2024 blev behovet av ett mer strukturerat hållbarhetsarbete tydligt för stadsnätet. Man tog fram en hållbarhetsstrategi baserad på Agenda 2030 och valde ut sju globala mål att fokusera på.

– Vi delade upp allt i tre områden – ekonomi, klimat och miljö samt social hållbarhet – och när vi började se över dem blev det väldigt tydligt hur mycket bra saker vi redan gjorde, förklarar Lovisa Lindberg.

STÖD FRÅN BRANSCHEN – OCH FRÅN ÄGAREN

För att få inspiration och se hur andra arbetar i praktiken besökte Botkyrka Stadsnät två

stadsnät med olika förutsättningar, som båda anses ligga långt framme i sitt hållbarhetsarbete – Bjäre Kraft och Stokab.

– Det var väldigt värdefullt att se hur två organisationer av olika storlek arbetar med hållbarhet. Det gav oss både idéer och en påminnelse om hur mycket vi kan lära av varandra i branschen, säger Lovisa Lindberg.

Samtidigt har ägaren Botkyrka kommun satt tydligare krav och förväntningar.

– Vi märker att kommunen vill att hållbarhet ska vara en självklar del av vår utveckling och våra mål, och det ger oss både riktning och stöd, säger Lovisa Lindberg.

BRANSCHGEMENSAMT VERKTYG GER NYTT NULÄGE

Det klimatberäkningsverktyg som utvecklats inom Stadsnätsföreningen och där Botkyrka Stadsnät varit delaktiga, har blivit en central byggsten i klimatarbetet.

– Det här verktyget gör det möjligt för oss att för första gången ta fram ett tydligt nuläge för vår klimatpåverkan, och det är helt avgörande för hur vi ska arbeta framåt. Nu får vi äntligen ett verktyg som fungerar både för

små och stora stadsnät och som hjälper oss att se vad vi faktiskt kan påverka, menar Lovisa Lindberg.

NÄR HÅLLBARHET BLIR VARDAG

Stadsnätets hållbarhetsstrategi syns även i konkreta beslut: elavtal med 100 procent vattenkraft, elbil som bolagsbil och långsiktigt stöd till föreningslivet i Botkyrka.

– Vi vill att vårt hållbarhetsarbete ska märkas både i våra val och i hur vi beskriver vår verksamhet, säger Lovisa Lindberg.

Till andra mindre stadsnät som tycker att hållbarhetsfrågan känns övermäktig, vill hon ge ett tydligt råd:

– Det viktigaste är att börja. Man behöver inte kunna allt från start. Fråga andra, ta hjälp och använd de verktyg som finns, det gör resan både enklare och roligare, avslutar Lovisa Lindberg. ■

CARINA COHEN
Stadsnätsföreningen

TRIANGELBOLAGET

17,000 km of fully owned fiber – built for security, redundancy, and resilience

TRIANGELBOLAGET PROVIDES a fully owned, open and neutral fiber backbone securely connecting major cities in Sweden. Integrated into the aerial power grid, it reduces excavation risk, lowers latency, and enables high-capacity dark fiber designed to support redundancy and a resilient network.

LEARN MORE about connecting to our fibre networks in Sweden at triangelbolaget.se

Är ditt stadsnät anslutet till CESAR2?

CESAR2
STADSNÄTSFÖRENINGEN

Ett fibernät i världsklass

I en tid av osäkerhet och oro är vi tillsammans med stadsnäten en del i att tillhandahålla en trygg och tillgänglig digital infrastruktur. För kommunerna, för länet, för Sverige.

itn
IT NORRBOTTEN
MAKE PROGRESS POSSIBLE

Nytt branschgemensamt klimatberäkningsverktyg för stadsnäten

Ökade krav från lagstiftning, samarbetspartners och kunder gör att allt fler stadsnät behöver kunna redovisa sin klimatpåverkan på ett strukturerat sätt. För att möta dessa behov har Stadsnätsföreningen, tillsammans med IVL Svenska Miljöinstitutet, och branschens aktörer, tagit fram ett nytt klimatberäkningsverktyg anpassat för stadsnätsbranschen. Verktöget lanserades vid årsskiftet och blir ett viktigt stöd i det fortsatta klimatarbetet.

Arbetet med att ta fram klimatberäkningsverktyget inleddes våren 2025 som ett projekt initierat av Stadsnätsföreningen. Bakgrunden är att allt fler stadsnät påverkas av nya regelverk inom hållbarhetsområdet, samtidigt som mobiloperatörer och andra samarbetspartners ställer ökade krav på att stadsnäten ska kunna redovisa nyckeltal kopplade till klimat och miljö.

BYGGER PÅ ETABLERADE STANDARDER

Klimatberäkningsverktyget är uppbyggt enligt GHG-protokollet, den internationellt etablerade standarden för beräkning och rapportering av växthusgasutsläpp. Verktöget syftar även till att bidra till Parisavtalets mål om att begränsa den globala uppvärmningen.

IVL Svenska Miljöinstitutet har lett projektet och ansvaret för metodutvecklingen, i nära samarbete med Stadsnätsföreningen och flera mobiloperatörer. Projektet har även fått stöd av hållbarhetskonsulten Bright Planet.

Verktöget har utvecklats och successivt finslipats under projektets gång genom en nära dialog mellan stadsnät, operatörer och andra samarbetspartners. Bland annat har Botkyrka Stadsnät deltagit i projektgruppen. Deras hållbarhetsresa kan du läsa mer om i detta nummer av tidningen.

VERKTÖGET TILLGÄNGLIGT FÖR STADSNÄTEN

Vid årsskiftet 2025-2026 nåddes en viktig milstolpe när verktöget blev tillgängligt för stadsnäten, med Excelbaserade beräkningsfiler som gör det möjligt att på

ett enkelt sätt följa och redovisa utsläpp.

ÖKAT INTRESSE FÖR KLIMATFRÅGOR

Enligt Per Fröling, samverkansansvarig på Stadsnätsföreningen, har intresset för klimatfrågor ökat tydligt i samband med projektet.

– Vi ser att många av våra medlemmar har visat stort engagemang i klimatfrågorna och vill lära sig hur man gör klimatberäkningar på bästa sätt. Samtidigt märker vi att våra associerade medlemmar i allt högre grad lyfter hållbarhet på sina agendor och börjar marknadsföra sina produkter utifrån det, säger Per Fröling.

FORTSATT STÖD TILL STADSNÄTEN

Under 2026 kommer Stadsnätsföreningen att fortsätta stötta stadsnäten i arbetet med att komma i gång med verktöget och sina klimatberäkningar.

– Ett viktigt första steg för stadsnäten är att lära sig använda verktöget och mata in sina mätvärden för 2025 för att ta fram en nollmätning. Den blir sedan underlag för nästa steg: att sätta relevanta mål framåt, sammanfattar Per Fröling.

Information om klimatberäkningsverktyget och tillhörande beräkningsfiler finns under Mina sidor → Branschstöd på Stadsnätsföreningens webbplats. ■

CARINA COHEN
Stadsnätsföreningen

Per Fröling

Smarta IoT-lösningar driver hållbar utveckling i Dalarna

Genom ett regionalt IoT-nätverk, Internet of Things, och en stark samverkan mellan kommuner och energibolag har kommunikationsoperatören Kurbit blivit navet för små, smarta och hållbara digitala lösningar i Dalarna. Resultaten märks i allt från energisnål gatubelysning till minskat läkemedelssvinn och tidig upptäckt av vattenläckor.

Dalarna har energibolag och stadsnät gått samman för att bygga ett regionalt IoT-nät som i dag omfattar elva kommuner, omkring 95 gateways och över 5700 sensorer.

Kommunikationsoperatören Kurbit fungerar som den sammanhållande länken i satsningen.

– Kurbit har i grunden en gemensam plattform för hela Dalarna. Vi samlar ett antal olika verksamheter så att alla kan använda samma digitala infrastruktur i stället för att uppfinna saker var och en för sig. Det gör att vi kan bygga tjänster som skapar klimatnytta, effektivitet och bättre resursanvändning – och vi slipper göra samma jobb flera gånger, säger Tommy Åberg, marknadschef på Kurbit.

Verksamheten bygger på öppna plattformar och en samverkansmodell där runt 70 aktörer deltar, bland annat Dalarna Science Park, kommuner, energibolag, fastighetsbolag och regionen.

– Vi pratar inte bara om samverkan, vi gör det på riktigt. Det är vår största framgångsfaktor, fortsätter Tommy Åberg.

SMÅ LÖSNINGAR SOM GER KLIMATNYTTA

Flera IoT-lösningar är små till sin natur men ger stor effekt. Hedemora Energi byter exempelvis ut sina vattenmätare till energisnåla IoT-enheter, medan Borlänge styr all gatubelysning via nätet för minskad

energianvändning och enklare drift.

Ett av de största projekten handlar om temperaturövervakning i medicinskåp och läkemedelsrum. I Borlänge mäts i dag över 1 500 utrymmen inom sjukvården.

– Tidigare gjorde personalen manuella kontroller. Nu får de larm direkt, kan lägga mer tid på patienter och minskar läkemedelssvinn, eftersom läkemedel inte längre behöver kasseras när temperaturen inte kan säkerställas, förklarar Tommy Åberg.

Även vattenläckage upptäcks tidigare tack vare sensorer. Den så kallade droppmattan är installerad i omkring 1 500 bostäder och varnar vid små läckage innan större skador uppstår.

MILJÖDATA SOM GÖR HÅLLBARHET MÄTBAR

En annan smart IoT-lösning samlar in miljödata i realtid. Luftkvalitet mäts tillsammans med trafikflöden för att ge kommunerna bättre beslutsunderlag i stadsplaneringen. Sensornätet används även för att följa vattennivåer i sjöar och vattendrag, vilket gör det möjligt att förutse översvämningar och agera i tid.

– Det är ofta enkla lösningar som gör stor skillnad. Mycket av det vi gör handlar om hållbarhet, även om det ibland börjar som rena driftprojekt, säger Tommy Åberg.

Tommy Åberg, marknadschef på Kurbit.

”Vi pratar inte bara om samverkan, vi gör det på riktigt.”

Utvecklingen går snabbt. Med omkring 60 pågående IoT-initiativ och ett växande sensornät är Kurbit en central del i uppbyggnaden av en smartare och mer hållbar digital infrastruktur i Dalarna. ■

CARINA COHEN
Stadsnätsföreningen

Att kliva ur boxen

DÄRFÖR ÄR SAMVERKAN SVÅRARE ÄN VAD VI TROR

Samverkan kräver mer än goda ambitioner och tydliga strukturer. När samarbeten strandar beror det sällan endast på juridik eller avtal, utan på hur representanter förstår och förhåller sig till organisationens gränser, sitt ansvar och sin roll i helheten. För att samverkan ska bli långsiktigt hållbar krävs relationer, gemensamt språk och diplomati, framhåller docenten Susanna Alexius som länge forskat om gränsöverskridande organisering.

Samverkan framhålls ofta som en självklar lösning på komplexa samhällsutmaningar – från utbyggnad och förvaltning av digital infrastruktur till beredskap och långsiktig hållbarhet. Ändå upplever många organisationer att samverkansinitiativ kan vara svåra att få att fungera i praktiken. Särskilt över längre tid. När samverkan går trögt pekas juridik, avtal och formella gränser ofta ut som de största hindren. "Om vi bara klargör så kommer det att hända!" Men enligt Susanna Alexius, docent i företagsekonomi och forskare vid Handelshögskolan i Stockholm och Stockholms universitet, gäller det att inse att organisationer i samverkan har många sådana "boxar" som kan konkurrera om uppmärksamhet och resurser.

– Organisationer lägger stor kraft vid att hålla sin egen "box" vitaliserad. Controllers fokuserar på siffror, jurister på de juridiska ramarna och kommunikatörer på logotyp och berättelse. Allt detta är rationellt, men det gör också att organisationen lätt fastnar i sina egna strukturer, sin egen "box", och det som finns utanför blir svårt att "räkna hem" i den egna organisationen. Det är ett klassiskt så kallat collective action-problem, säger Susanna Alexius:

– I Gränslandet mellan de egna boxarna blir ansvarsfördelningen ofta oklar och flytande. Därför gäller det att utveckla förmågan att sträcka ut sin ansvarsradie men också att kunna växla mellan att arbeta i olika "boxar" och identiteter i olika frågor.

DE MJUKA VÄRDENA AVGÖR OM SAMVERKAN FUNGERAR

Så vad är samverkan och hur kan man få den att fungera i praktiken? För Susanna Alexius är relationsarbetet med god kommunikation,

diplomati och nyfikenhet centralt, liksom förmågan att översätta relevans och resultat mellan olika "boxar". Samverkan kräver att människor vågar lämna sin egen roll, se bortom sina egna uppdrag och förstå och ta ansvar för en större helhet. Men det är inte säkert att det gynnar samverkan att helt fastna i det "utzoomade" läget.

– I många organisationer utses en person till samverkansansvarig, ofta en eldsjäl som får dra ett stort lass och blir duktig på att zooma ut och tänka helheter. Men vad händer när den personen kommer tillbaka hem? Finns det en nyfikenhet, en förståelse och engagemang att ta de kollektiva frågorna vidare på hemmaplan? I forskningen ser vi exempel på när samverkan främst behandlas som något legitimitetsskapande "bra-att-ha", en symbolhandling i stället för att verkligen bära resultat i medlemsorganisationerna, säger Susanna Alexius.

VAD FINNS BORTOM DET VITA STAKETET?

I sina föreläsningar återkommer Susanna Alexius till en historia från sin mammas barndom. När modern först fick höra talas om rymdens oändlighet blev intrycket så svindlande att hon i tanken beslöt att dra ett vitt staket runt om, "och där tar rymden slut!". Denna metafor använder Susanna Alexius för att beskriva hur organisationer ofta sätter upp godtyckliga "vita staket" i komplexa frågor, snarare än att fråga sig om horisonten behöver vidgas.

– Det vita staketet ser man på alla nivåer i organisationer. När det blir för mycket att ta in, ägnas mycket omsorg om den egna boxens gränser. Trots att de kan vara godtyckliga och leda fel till en suboptimering som missgynnar alla i det större sociala systemet.

För att samverkan ska fungera behövs fler gränsgångare som vågar sig bortom de förgivettagna gränserna och kan förmå andra att bli mer nyfikna på vad som pågår utanför ens eget vita staket, betonar Susanna Alexius.

Men det går bra att växeldra i samverkan, menar hon:

– Lite som en flock surikater, där åtminstone någon ständigt spanar mot horisonten medan de andra kan äta sitt vardagliga gräs i lugn och ro, säger Susanna Alexius.

SENSE OF URGENCY ELLER VARDAG?

Samverkan får ofta extra kraft när situationen kräver det. Kris, pandemier eller stormar kan skapa en gemensam känsla av brådska och angelägenhet som gör att alla måste agera tillsammans och helhetsperspektivet blir vitaliserat. När det verkligen gäller går det alltså att flytta ut de vita staketen, betonar Susanna Alexius.

– Under pandemin såg man hur samverkan verkligen fungerar när det är kris. När det finns en tydlig akut situation fungerar det ofta jättebra. Men när den akuta krisen är över, riskerar människor alltså att återvända till sina egna boxar. Det visar att samverkan inte bara handlar om strukturer eller processer utan också om omständigheter och timing. I det moderna samhället finns det alltid många boxar att välja mellan och just konkurrensen om människors uppmärksamhet är därför en nyckel för att förstå och stärka samverkan. Inte bara som ideal utan också i ansvarsfulla beslut om praktisk handling för det allmänna bästa, avslutar Susanna Alexius. ■

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnättsföreningen

Susanna Alexius, docent och forskare.

När stadsnätet är en del av kommunen

I Malå kommun i Västerbotten har man valt en väg som är vanlig för mindre kommuner: stadsnätet är en del av kommunens egen förvaltning i stället för att drivas som ett separat bolag. Modellen gör det möjligt för samma nät att både stödja kommunens interna verksamheter och ge uppkoppling till medborgarna, samtidigt som den förenklar administrationen och skapar kortare beslutsvägar.

EN ANNAN MODELL

Malå kommun står inför samma utmaningar som många mindre kommuner: att kombinera digital infrastruktur för interna verksamheter med tjänster till medborgarna och det lokala näringslivet på ett effektivt och hållbart sätt. Lösningen har blivit att låta stadsnätet vara en del av kommunens egen förvaltning, vilket ger både kontroll och flexibilitet.

– I praktiken innebär modellen att samma nät kan användas både för kommunens interna verksamheter och för medborgarnas uppkoppling, med tydlig segmentering och separata serviceavtal för olika användare, exempelvis kommunen och andra verksamheter. Det gör att infrastrukturen kan användas effektivt utan dubbel hårdvara eller onödiga kostnader, berättar Magnus Rönnberg, IT- och stadsnätschef på Malå kommun.

FÖRDELAR MED NÄRA SAMVERKAN

Att stadsnätet är en del av kommunen ger flera praktiska fördelar. Modellen gör det möjligt att arbeta nära tjänstemannaledningen och politiken, vilket underlättar planering, prioritering och genomförande av investeringar. Beslutsprocesser går snabbare eftersom information och ansvar finns samlat på samma plats.

– Att ha stadsnätet under kommunen gör att vi kan använda samma nät för både interna verksamheter, medborgarna och näringslivet i Malå kommun. Det förenklar driften och sparar resurser, säger Magnus Rönnberg.

Att stadsnätet deltar tidigt i tjänstemannaledningsgruppens beslut är också avgörande för rådighet och långsiktig kontroll, menar Magnus Rönnberg.

– Det är väldigt värdefullt att kunna vara

Magnus Rönnberg.

med tidigt i processer och visa vad stadsnätet bidrar med. På så sätt ökar förståelsen hos kommunen som ägare och säkerställer att stadsnätet kan fortsätta vara en del av kommunen och inte säljs vidare, säger Magnus Rönnberg.

EN HÅLLBAR MODELL FÖR FRAMTIDEN

Malås modell visar hur ett stadsnät som är en del av kommunen kan skapa tydlig insyn, effektiv resursanvändning och långsiktig kontroll. Genom att kombinera intern förvaltning och medborgartjänster på samma nät kan kommunen säkerställa att digital infrastruktur fungerar både i dag och i framtiden.

– Genom att vi är en del av kommunen kan vi fatta beslut snabbt, utveckla verksamheten och säkerställa att stadsnätet fortsätter att bidra till kommunen på ett hållbart sätt framåt, avslutar Magnus Rönnberg. ■

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnätsföreningen

Den nya generationen **Informationssystem** för kommunikationsnät, för **Entreprenörer**, **Nätägare** och **Kommunikationsoperatörer**.

Mobil klient för laptop / tablet.

Körs mot molnet i webbläsaren, på kontoret, på distans, i fält.

Nätinformation för alla, i realtid.

För entreprenörer, fältpersonal, montörer, tekniker och nätägare.

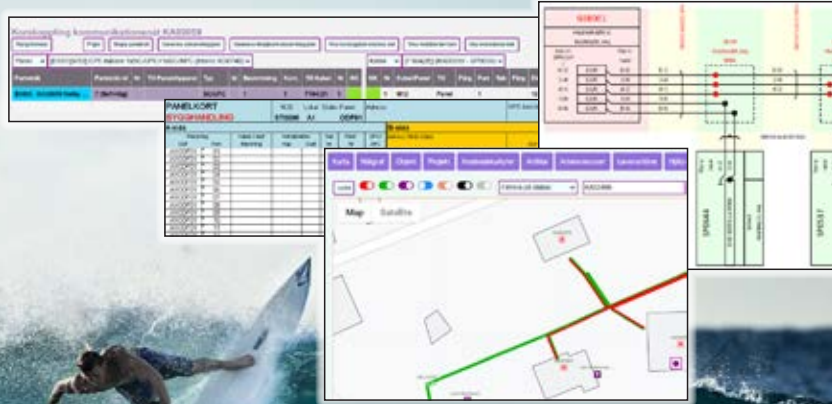
Användare hanteras centralt.

Accessnivåer för olika roller och användningsfall.

Rapporter i realtid, även i fält.

Skapa, komplettera och uppdatera nätinformation på plats.

Följ vad som byggs och mäts in.

hawkeye
COMPUTING

inside@hawkeye.se www.hawkeye.se

070-649 32 46

Skydda samhällskritisk infrastruktur

Att leva upp till kraven i Robust fiber och NIS2-direktivet behöver inte vara svårt. Tvärtom. Produkterna i Ralaflex-serien är lika enkla att planera med som att montera och uppgradera.

På **rala.com** får du veta mer – eller ring oss redan idag på 020-210 500.

RALA

Ralaflex Säkerhetsbrunnar

Tre nivåer av robusthet och säkerhet

Ralaflex G2

Enkel access, flexibilitet och låga underhållskostnader. Glasfiber-ärmerad brunnkropp, tålig, lätt och kort ledtid. Anläggs på nya och existerande anläggningar.

Normal säkerhet

Ralaflex G2 Robust

Med SLI-systemet, Skydd mot Lyft och Intrång försvåras både vandalism och medvetet sabotage och passar i alla miljöer och överytor.

Förhöjd säkerhet

Ralaflex Säkerhetsbrunn RC3

En säkerhetslösning klassad enligt SS-1627 RC3. Det inkluderar flera låsfunktioner, förstärkt brunnkropp och kraftigare innerlock. Där extra skydd behövs.

Hög säkerhet

Sveriges enda säkerhetsklassade kabelbrunn, certifierad av RISE

SÄKRAT INTERNET

Så bygger Jönköpings län robust uppkoppling för kris

Vad händer om internet slås ut i en kris? I Jönköpings län har stadsnät, kommuner och regionen gått samman i projektet Säkrat internet i Jönköpings län för att säkerställa att digital kommunikation fungerar även när samhället sätts under press. Projektet drivs av Jönköping Energi, men en stor del av det fortsatta arbetet har skett genom samverkansklustret SydMittNet, som samordnar länets stadsnät och fungerar som plattform för gemensamt arbete.

SÄKRAT INTERNET VÄXER TILL LIV

Säkrat internet är Jönköpings läns initiativ för att säkerställa att digital kommunikation fungerar vid kris och i förlängningen krig. Projektet bygger på en kombination av teknik och samverkan, där stadsnät, kommuner och regionen deltar.

– Inom elnätsbranschen har man länge diskuterat ö-drift som sista nödlösning vid kriser, i det arbetet insåg jag hur få som verkligen har landat i hur beroende vårt samhälle är av digital kommunikation och internet. Vi kan inte vänta tills det blir ett absolut nödläge – internet måste fungera även när samhället är under press, säger Mats Lagervall, stadsnätscief på Jönköping Energi.

Målet med Säkrat internet är att säkerställa internet och kommunikation så länge som

Mats Lagervall

möjligt även vid större störningar, stegvis prioritera trafik till samhällsviktiga funktioner samt att i förlängningen kunna gå till digital ö-drift.

– Det handlar om att kunna hålla i gång så mycket som möjligt av den ordinarie driften även när något händer. Genom SydMittNet har vi haft en naturlig plattform för samordning, där aktörerna i länet kunnat mötas och planera för bland annat detta projekt, säger Mats Lagervall.

FOTO: ADOBE STOCK

EN GEMENSAM TEKNISK GRUND MED IX-PUNKT I CENTRUM

En central del i Säkrat internet är att bygga en robust teknisk struktur i hela Jönköpings län. Planen bygger på en ringstruktur som knyter samman länets nio stadsnät och 13 kommuner för ökad driftsäkerhet och redundans. Som en del i arbetet ska en egen IX-punkt etableras, en regional internetknutpunkt där nätverken kan utbyta trafik lokalt. Genom att samla trafiken regionalt minskar sårbarheten och beroendet av enskilda förbindelser.

– Med en gemensam ringstruktur kan vi säkra infrastrukturen så långt det går. Men minst lika viktigt är att vi har lokal kompetens och personal på plats – det är det som verkligen utmärker stadsnäten. Kombinationen av lokal kunskap och gemensamma strukturer gör att vi kan hålla driften i gång även i pressade lägen, säger Mats Lagervall.

FRÅN LITEN GRUPP TILL BRED FÖRANKRING

Arbetet med Säkrat internet började under sommaren 2025 i liten skala med träffar för IT-chefer och digitaliseringsansvariga i regionen. Träffarna arrangerades av Jönköping Energi, men som avsändare för projektet stod SydMittNet då initiativet är ett gemensamt initiativ för hela länet där stadsnäten bär den centrala rollen.

– När vi sågs igen på ett uppföljande möte var vi plötsligt fler personer i rummet. Då hade man på respektive håll fått med sig beredskapsfunktionerna, och det gjorde stor skillnad för samtalet, säger Anna Darelid Lagervall, marknadskommunikatör på Jönköping Energi.

Dialogen ledde också till en gemensam avsiktsförklaring, som nu är på remiss och i stort sett färdig. Dokumentet tydliggör ansvar, ambitionsnivå och gemensamma principer för Säkrat internet, och har blivit ett viktigt verktyg för att få frågan att fästa i olika organisationer och strategiska processer.

– Vi landade ganska tidigt i att vi behövde något gemensamt att hålla oss i. Avsiktsförklaringen har blivit ett sätt att samla viljan och skapa en gemensam utgångspunkt för det fortsatta arbetet, säger Anna Darelid Lagervall.

SÄKRAT INTERNET NÅR F-SAMVERKAN

När Säkrat internet etablerades i F-samverkan, länets forum för krisberedskap och totalförsvar, nådde projektet en ny nivå. Där samlas kommuner, region, länsstyrelse och andra samhällsviktiga aktörer för att samordna och prioritera beredskapsfrågor. Engagemanget var från start stort och alla stadsnät och kommuner i länet deltog.

– Att alla direkt ställde upp har varit avgörande. När deltagarna fått en gemensam bild av vilka sårbarheter som finns och vad vi faktiskt kan åstadkomma genom stadsnäten och våra lokala organisationer i länet, har det skapat en samsyn kring vad som krävs för att hålla samhället uppkopplat vid kris, säger Mats Lagervall.

REGIONEN SOM KOORDINATOR

Regionen har spelat en central roll för att Säkrat internet ska omfatta hela länet och involvera alla relevanta aktörer. Genom Åslög Kantelius, regional bredbandskoordinator, har kommuner, stadsnät och bynät kunnat

Anna Darelid Lagervall.

kopplas samman och samordnas på ett sätt som skapar både trygghet och samsyn kring vilka funktioner som måste prioriteras.

– Vår styrka har varit att se länet som en helhet. Genom att involvera alla aktörer har vi etablerat en gemensam förståelse för vilka funktioner som är mest kritiska och hur trafiken ska prioriteras vid störningar. Det tekniska är inte det svåra, utan utmaningen har varit att få alla att dra åt samma håll, men hittills har vi lyckats väldigt bra, säger Åslög Kantelius.

NÄSTA STEG OCH EN MODELL FÖR FRAMTIDEN

Med projektet etablerat i F-samverkan fortsätter arbetet med Säkrat internet på flera fronter. Parallellt med det strategiska forumet pågår arbete med teknik, drift, juridik och ekonomi för att säkerställa att lösningarna fungerar både praktiskt och långsiktigt.

– Nu handlar det om att få organisationsformer, juridik och drift på plats på rätt sätt. Vi rullar på med alla ingredienser som behövs, och det känns som att vi är på rätt väg, säger Mats Lagervall.

Säkrat internet är mer än ett regionalt projekt – det är ett exempel på hur samverkan mellan stadsnät, kommuner och region kan skapa robust digital infrastruktur som fungerar även i kriser. Genom att kombinera lokal kompetens med gemensamma strukturer och forum för beslut har Jönköpings län byggt ett koncept som kan inspirera andra regioner.

– Om något händer i framtiden och beredskapen måste upp snabbt, tror jag att Jönköpings län kommer att vara i en helt annan situation än många andra län. Med projektet har vi ett regionalt samarbete och en gemensam struktur som fungerar, och det är det som gör detta projekt unikt, avslutar Åslög Kantelius ■.

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnätsföreningen

Louise Pons Dreifeldt, Sobona.

FOTO : KATE GABOR

Sobona: samverkan en stor nyckel när kraven ökar på Sveriges kommuner

Samverkan mellan kommuner blir alltmer avgörande när kraven från EU och svenska lagar ökar, samtidigt som resurserna inte räcker till. För många kommuner är samverkan en förutsättning för att möta komplexa utmaningar. I en ny rapport lyfter arbetsgivarorganisationen Sobona kommunalförbund som ett verktyg för långsiktig samverkan.

Samverkan mellan kommuner kan organiseras på flera sätt. De vanligaste formerna är avtalssamverkan, gemensam nämnd och kommunalförbund. Avtalssamverkan används ofta för avgränsade uppdrag, medan gemensam nämnd innebär delat politiskt ansvar inom ett område. I Sobonas rapport lyfts kommunalförbund fram som en samverkansform som ofta underskattas. Trots att organisationsformen funnits länge är kunskapen låg, samtidigt som den kan vara särskilt lämpad för komplexa och långsiktiga uppdrag, menar Louise Pons Dreifeldt, opinionsstrateg på Sobona.

– Till skillnad från andra samverkansformer är ett kommunalförbund en egen juridisk person, med egen beslutanderätt och politisk styrning. Det ger tydligare ansvarsfördelning och bättre förutsättningar för långsiktig planering. Dessutom kan fler kommuner ansluta över tid, något som är svårare inom avtalssamverkan eller gemensam nämnd, berättar Louise Pons Dreifeldt.

SÅ STÄRKER SAMVERKAN STADSNÄTEN

För stadsnäten är samverkan ofta en förutsättning snarare än ett val. Många stadsnät är små organisationer med begränsade resurser, samtidigt som kraven på teknisk kompetens, säkerhet och robusthet ökar, måste stadsnäten se över hur man kan samverka med andra.

– För stadsnät handlar mycket om att kunna dela kompetens och expertis mellan kommuner. Det gör det möjligt att hantera komplexa uppgifter, rekrytera specialistresurser och skapa stabilitet. Även om kommunalförbund inte är det vanligaste sättet att samverka på kan det vara ett alternativ, säger Louise Pons Dreifeldt.

RÅD FÖR KOMMUNER SOM VILL ETABLERA SAMVERKAN

När behoven av samverkan ökar blir också valet av samverkansform allt viktigare. För att samverkan ska fungera långsiktigt krävs både analys och dialog, snarare än snabba lösningar, menar Louise Pons Dreifeldt.

– Inventera behoven noga och diskutera med andra kommuner. Se vilka uppgifter

som är kortsiktiga och enkla, och vilka som är komplexa och långsiktiga. Då kan man välja rätt form för samverkan och säkerställa att resurser och kompetens används där de gör mest nytta, avslutar Louise Pons Dreifeldt. ■

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnätetsföreningen

Vill du ha inspiration för hur din kommun eller stadsnät kan samverka?

I Sveriges Kommuner och regioners, SKR:s, rättsliga analys "Samverkan mellan kommunala stadsnät – En rättslig analys" beskriver förbundsjurist Helena Henriksson hur stadsnät juridiskt kan samverka.

I rapporten "Samverka på riktigt – låt ett kommunalförbund göra jobbet" som Sobona tagit fram beskrivs vad kommunalförbund är och hur man kan samverka igenom det.

Så ska GothNets infrastruktur bli relevant för Göteborgs stad

GothNet, Göteborgs stadsnät, har de senaste åren arbetat med att förändra hur verksamheten uppfattas inom kommunen. Förlusten av två viktiga upphandlingar blev startskottet för en varumärkesresa med fokus på att tydliggöra stadsnätets samhällskritiska funktion och relevans för Göteborgs stad.

ATT FÖRÄNDRA SYNEN PÅ STADSNÄTET

GothNet, som ansvarar för fiberinfrastrukturen, har ställts inför en förändrad marknadssituation. Vid två upphandlingar förlorade bolaget uppdraget som leverantör till kommunen till privata aktörer, vilket fick en stor påverkan på verksamheten. Förlusten av uppdragen blev startskottet för ett strategiskt arbete som mynnade ut i en central fråga: hur kan synen på stadsnätet förändras inom Göteborgs stad? GothNet såg att infrastrukturen ofta betraktades som ett verktyg för att upprätthålla konkurrens och pressa priser, snarare än som en samhällskritisk resurs.

– Digitaliseringen har gjort att allt fler samhällsviktiga funktioner är beroende av en robust och säker digital infrastruktur och det förändrade säkerhetspolitiska läget visar tydligt att infrastrukturen är en samhällskritisk resurs, säger Sofia Söder.

STRATEGISKT PÅVERKANSARBETE

För att stärka sin position behövde GothNet tänka om kring hur man kommunicerar sitt värde och sin roll. Tidigare låg fokus på teknik och leverans, men organisationen insåg att ett mer strukturerat angreppssätt behövdes, och då tog påverkansarbetet form.

– Påverkan är ett hantverk och ett gediget arbete, precis som teknik. I vår bransch är vi många tekniker, och kommunikationsfrågor kan upplevas som diffusa och flummiga. Där insåg vi att vi behövde ta hjälp av personer med rätt kompetens, säger Sofia Söder.

INTERN OCH EXTERN RÅDGIVNING

I arbetet tog GothNet hjälp både internt och externt och bollade idéer med både Shahbaz Khan, chef för public affairs på Göteborg Energi, och Stadsnätsföreningen. Det mynnade ut i ett arbete där man definierade mål och formulerade budskap som lyfter samhällsperspektivet och visar vikten av en robust digital infrastruktur.

– I arbetet ställde vi oss från början frågan: "Vad vill vi uppnå?" och tydligt formulera vårt mål. Det landade i en tydlig problemformulering: Göteborg Energi vill att Göteborg Stad utnyttjar GothNets infrastruktur och tjänster för kommunikation. Utifrån det har vi arbetat fram budskap som lyfter samhällsperspektivet och vikten av en robust digital infrastruktur, säger Söder.

För att få större genomslag externt har säkerhetschefen på Göteborg Energi frontat delar av projektet.

Sofia Söder.

– Säkerhetschefen kan tydliggöra hotbilden och visa varför infrastrukturen är samhällskritisk, både i kris och i fredstid. Det stärker vårt budskap och ger tyngd åt det vi kommunicerar, säger Sofia Söder.

VÅGA FRÅGA OCH BE OM HJÄLP

En viktig insikt från varumärkesresan är att man inte kan göra allt själv. Att våga ta hjälp och diskutera öppet med experter, både internt och externt, har varit avgörande för att formulera tydliga budskap och nå fram.

– Det har varit avgörande att ta hjälp av personer med erfarenhet av påverkansarbete och kommunikation. Man kommer snabbare till kärnan, blir tydlig i sina budskap och kan nå fram med det som verkligen är viktigt, säger Sofia Söder. ■

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnätsföreningen

Utblick: hur blev Estland ett av Europas mest digitaliserade länder?

När Estland blev självständigt på 1990-talet stod landet inför utmaningen att bygga ett helt nytt samhälle. Med begränsade resurser valde man tidigt digitalisering som verktyg för att skapa effektiva samhällstjänster. Satsningar på infrastruktur, utbildning och e-ID har gjort att nästan allt kan skötas digitalt i dag – från skatter till äktenskap. Under Estlands digitala utveckling har transparens, medborgarfokus och cybersäkerhet stått i centrum, vilket gjort landet till en förebild som flera andra länder ser upp till.

FOTO: KROOT TARKMEEL PHOTOGRAPHY

Petra Holm, rådgivare inom digital transformation.

ATT UTVECKLAS DIGITALT

När Estland blev självständigt 1991, efter år av sovjetiskt styre, stod landet inför uppgiften att bygga upp en stat från grunden. Det gällde allt från grundläggande samhällsfunktioner till administrativa system. I det arbetet kom digitalisering tidigt att spela en avgörande roll, berättar Petra Holm, rådgivare inom digital transformation vid Estlands näringslivs- och innovationsmyndighet.

– För Estlands regering blev det tydligt att digitalisering var en viktig nyckel till att kunna bygga upp landet från början. Estland var på 1990-talet ett litet land med mycket begränsade resurser och behövde hitta ett sätt att bygga en fungerande och effektiv stat från start, digitaliseringen bar bara på möjligheter för oss, säger hon.

MOBILMASTER SOM MÖJLIGGÖRARE

Men utgångsläget var tufft. Estland saknade både teknisk infrastruktur och digital kompetens, samtidigt som de ekonomiska resurserna var begränsade. Att bygga ut kostsam fast infrastruktur var inte ett alternativ. I stället valde landet tidigt att fokusera på mobilnäten som bärare av digital kommunikation. Genom samarbeten med internationella aktörer, bland annat från Norden, kunde uppkoppling byggas ut i hela landet utan de investeringar som fiberutbyggnad hade krävt.

– Vi hade inte råd att bygga fiber i hela landet. Mobilnäten blev en lösning som gjorde det möjligt för oss att över huvud taget introducera internet och börja bygga digitala tjänster, säger Petra Holm.

”Att satsa på utbildning var avgörande, då det på så sätt byggde den digitala kompetensen brett i samhället, vilket lade grunden för att de digitala samhällstjänsterna senare skulle få genomslag.”

INITIATIVET THE TIGER LEAP SATTE DIGITAL KOMPETENS I FOKUS

Men fungerande infrastruktur var inte tillräckligt. För att digitaliseringen skulle få genomslag krävdes också att befolkningen kunde och ville använda de nya tjänsterna. Ett av de viktigaste initiativen under den tidiga digitala resan var utbildningsprogrammet The Tiger Leap, som lanserades 1996. Syftet var att snabbt höja den digitala kompetensen i samhället genom utbildning. På bara några år fick alla estniska skolor tillgång till datorer och internet, och parallellt erbjöds även vuxna möjlighet att delta i kostnadsfria datorkurser.

– Att satsa på utbildning var avgörande, då det på så sätt byggde den digitala kompetensen brett i samhället, vilket lade grunden för att de digitala samhällstjänsterna senare skulle få genomslag, berättar Petra Holm.

När infrastrukturen var på plats och befolkningen utbildad, var nästa steg att skapa digitala tjänster som förenklade vardagen. Ett av de allra första och mest

centrala initiativen var införandet av e-ID, inspirerat av Finland, som blev obligatoriskt 2002. E-ID gav alla estniska medborgare en säker digital identitet som kunde användas för att logga in på offentliga tjänster och underlätta allt från skattedeklarationer till kommunikation med myndigheter.

– Vi visste att det inte räckte med att människor kunde använda datorer, de behövde också motivation. E-ID blev en lösning som gjorde digitalisering konkret i vardagen och skapade trygghet för både medborgare och företag, säger Petra Holm.

Tack vare e-ID kunde Estland successivt automatisera fler och fler tjänster, betonar Petra Holm. Redan 1999 hade skatteplattformen lanserats, och deklarerationer som tidigare tog timmar kunde nu göras med några klick. Medborgarcentrerade tjänster blev normen och statens effektivitet ökade samtidigt som kostnaderna minskade.

DAGENS DIGITALA TJÄNSTER I ESTLAND

I dag är nästan alla samhällstjänster digitaliserade i Estland. Medborgare kan till exempel deklarerar skatter och boka vårdtider helt digitalt. Systemen är byggda för att vara enkla, effektiva och medborgarcentrerade, vilket har gjort vardagen smidigare både för medborgare och myndigheter.

– Vårt mål har alltid varit att skapa tjänster som faktiskt underlättar livet för människor och i dag kan de flesta ärenden skötas hemifrån med några klick, säger Petra Holm.

CYBERSÄKERHET SOM GRUNDPELARE

Att nästan all information finns digitalt gör systemet sårbart, men efter en cyberattack av Ryssland 2007 utvecklades X-Road, en robust säkerhetsarkitektur och plattform för säker och decentraliserad datautväxling, där ingen central databas innehåller all information om medborgarna. På så sätt blev det mycket svårare för angripare att stjäla känslig information.

– Säkerhet är en grundpelare i vår digitala stat. Vi bygger allt med principen ”security by design”, vilket innebär att systemen är utformade för att vara svåra att attackera redan från början. All information om en medborgare finns inte på ett och samma ställe utan utspritt, säger Petra Holm.

AUTOMATISERING OCH EFFEKTIVITET VIKTIGA NYCKLAR FRAMÅT

Estlands digitala resa fortsätter, med fokus på att automatisera fler processer och göra interaktion med staten ännu mer effektiv och sömlös. Målet är att göra vardagen enklare både för medborgare och företag och minska behovet av manuella rutiner.

– Sedan 1991 har vi byggt något som många andra länder fortfarande bara drömmer om. Vi har kommit väldigt långt, men det finns alltid mer att göra. Framöver handlar det om att automatisera fler processer för att göra dem mer effektiva och för att stärka både service och trygghet för Estlands medborgare, säger Petra Holm. ■

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnätetsföreningen

FOTO: STADSNÄTSFÖRENINGEN

Fibertekniker från stadsnäten sattes på prov under Fältövning 25

Hur snabbt går det att reparera ett skadat fibernät under höjd beredskap? Det fick 18 fibertekniker från stadsnät och operatörer pröva under Fältövning 25 – en omfattande fältövning med fokus på robusthet, samarbete och praktiskt arbete i fält.

Sektorn för elektronisk kommunikation är en central del av totalförsvaret, och ett tillgängligt och robust fibernät är en grundförutsättning för att samhället ska fungera. Som ett led i att stärka denna förmåga arrangerade Post- och telestyrelsen, PTS, den 14–16 oktober Fältövning 25, med fokus på fiberreparation under höjd beredskap. Övningen genomfördes med stöd av sektorns förstärkningsresurser inom uppdraget förstärkt skyddskraft och uthållighet, MoU.

Samtliga deltagare hade tidigare genomgått Stadsnätets praktiska utbildning FIB – Fibertekniker i beredskap. Under övningen delades de in i tre arbetslag, vardera med en ALF, arbetsledare i fält, med ansvar för prioriteringar och genomförande.

SOM TAGET UR EN FILM

En av deltagarna var Magnus Persson, fibertekniker på stadsnätet inom Landskrona Energi. För honom var detta första gången han deltog i en större fältövning.

– Det var väldigt kul, spännande och givande. Fältövningen kändes nästan som taget ur en film – med skyddsutrustning, drönare och allt som hände runt omkring. Jag har fått en bättre förståelse för hur en krissituation kan se ut och känner mig mer

Magnus Persson

Anton Andersson.

förberedd i min yrkesroll, säger Magnus Persson.

Att arbeta i full skyddsutrustning var en särskild utmaning.

– Det blir rätt mycket extravikt, upp mot 12 kilo, men man vänjer sig förvånansvärt snabbt, betonar Magnus Persson.

SAMARBETE MED ANDRA STADSNÄT

Magnus lyfter även samarbetet med kollegor från andra stadsnät som en viktig del av fältövningen.

– Det var nyttigt att vi kom från olika stadsnät. Då fick man verkligen se hur standarderna fungerar i praktiken och hur viktigt det är att kunna samarbeta även när man inte känner varandra, menar Magnus Persson.

Även Anton Andersson deltog i fältövningen. Till vardags arbetar han som fibertekniker och projektör på stadsnätet inom Hjo Energi och hade under fältövningen rollen som arbetsledare.

– Vårt stadsnät är ganska litet och det är inte så ofta jag arbetsleder på det sättet. Men det var en rolig uppgift att axla och väldigt värdefull för mig att få prova på, säger Anton Andersson.

SAMMA BASKUNSKAPER FÖR ALLA

Anton Andersson beskriver utbildningarna inför övningen som viktiga för att skapa en gemensam grund.

– Många moment känner jag igen från vardagen, men det är bra att få göra dem tillsammans med andra stadsnät och samtidigt veta att alla har samma baskunskaper, förklarar Anton Andersson.

Genom realistiska moment och praktiskt samarbete bidrar Fältövning 25 till att stärka sektorns samlade förmåga och beredskap vid störningar i samhället. ■

CARINA COHEN
Stadsnätetsföreningen

Ert nät håller Sverige
uppkopplat. **Låt oss
hålla nätet levande.**

ELTEL FÄLTSERVICE

Eltels fältservice är anpassad för både akut och planerad felavhjälpning. Vi erbjuder alltid konkreta uppskattningar av tid för åtgärder och löser kommunikationsavbrott både temporärt och permanent, oavsett typ av avbrott och tid på dygnet.

Vi gör felavhjälpning på plats för minimal avbrottstid och konkreta uppskattningar av tid för åtgärd:

- Vår ambition är att i alla tillfällen handla proaktivt och lösningsorienterat för en långsiktig stabilitet.
- Vi är lyhörda för speciella krav och medvetna om slutkundspåverkan vid planerade avbrott.

Tillgänglighet och Beredskap: Vi erbjuder tre skilda nivåer av beredskap för akut och planerad felavhjälpning oavsett var i landet ni har er verksamhet.

Läs mer på eltelnetworks.se

Lokal närvaro är grunden till en god beredskap

All infrastruktur behöver support och service. I takt med ökad digitalisering växer kraven på absolut tillgänglighet för både företag och privatpersoner.

– En lokal närvaro och ett nära samarbete med både kunden och underentreprenörer är helt avgörande för att lyckas med akut felavhjälpning av kritisk infrastruktur, säger Frans Wendtland, platschef på Eltel i Kiruna.

Sveriges nätinфраstruktur har de senaste åren blivit bättre och strukturellt mer robust men fortfarande saknas konkreta möjligheter att skydda sig helt från incidenter med negativ tillgänglighetspåverkan. Som stadsnät-aktör, energibolag, eller nätägare måste man kunna tillhandahålla god tillgänglighet för slutkonsumenteten, oavsett om avbrottet är akut eller planerat i samband med uppgradering eller underhåll.

När man väljer en partner för fältservice är det viktigt att beakta faktorer som nivå av tillgänglighet, teknikerkompetens och resurstäckning för att säkerställa att man klarar felavhjälpning även i komplexa miljöer, som långa avstånd och svåra klimat.

Eltel har över 25 års erfarenhet av fältservice och arbetar dagligen med att säkerställa kritisk infrastruktur över hela landet. Nyligen inträffade en incident med ett större fiberavbrott mellan Kiruna och Narvik, vilket ställde till stora problem för samhällsviktig verksamhet som sjukhus och gruvdrift.

– När något händer så kraftsamlar vi allihopa. Inom en timme var jag på plats

Frans Wendtland.

tillsammans med nätägaren för att få en lägesbild, och började sedan aktivera vår beredskap, i första hand lokalt men då avbrottet var så

omfattande tog vi även hjälp av andra kontor och tekniker från kusten. Vi har också ett nära samarbete med lokala underentreprenörer, som vi kan lita på att de alltid ställer upp när Eltel ringer, så det var fullt fokus från första stund, säger Frans Wendtland.

Teknikerna arbetade i skift dygnet runt i flera dagar innan hela felet var avhjälpd och man kunde återgå till full drift igen, och under hela arbetet hade man ständiga avstämningar med kunden för att säkerställa rätt prioritet utifrån ett helhetsperspektiv.

– Min erfarenhet är att det är viktigt att kunden har rätt SLA-nivå i grunden baserat på just deras behov. Men det som gör mest skillnad i sådana här situationer är en god relation och kommunikation med kunden och hur vi gemensamt agerar vid denna typer av händelser, avslutar Frans.

EUROPEISKT SAMARBETE

AVGÖRANDE FÖR DE SVENSKA STADSNÄTEN

På den svenska fibermarknaden är de lokala stadsnäten den aktör som sammantaget äger mest fiber. Det har skapat en förståelse för stadsnätens roll och förutsättningar hos både myndigheter och inom politiken. På europeisk nivå är lokala mindre nätägare i stället en udda företeelse vilket skapar utmaningar i dialogen med beslutsfattare på EU-nivå.

Stadsnätsföreningen samarbetar sedan flera år med stadsnät i andra länder för att öka förståelsen för vad lokalt etablerade nätägare kan bidra med på den europeiska fibermarknaden.

TYSKLAND OCH ÖSTERRIKE PÅMINNER OM SVERIGE

En utmaning är att det inte bara är bredbandsmarknaden som skiljer Sverige från andra länder. Starka kommuner med stort självbestämmande, och egenägda bolag som bedriver verksamhet på marknadsmässiga villkor, är en udda företeelse runt om i Europa. De nordiska länderna, Tyskland och Österrike har dock likartade modeller med lokala infrastrukturbolag som ofta bedriver elnätverksamhet, avfall, vatten och i flera fall också fiberverksamhet.

– För de svenska stadsnäten underlättar det att det finns verksamheter som påminner om våra även i större medlemsländer som Tyskland. EU sitter med utmaningen att de behöver hitta lösningar som fungerar i hela unionen, och då är det viktigt för oss att påvisa att stadsnätsmodellen inte är en udda svensk företeelse utan att liknande koncept som finns även utanför Skandinavien, säger Louise Thorselius, vice vd på Stadsnätsföreningen.

Stadsnätsföreningen är engagerade i organisationen CEDEC, som samordnar lokalt ägda energibolag, samt i organisationen ELFA som samlar lokala nätägare från hela Europa. På så sätt skapas forum där stadsnäten kan samordna och ta fram gemensamma yttranden i olika frågor.

– Vi har kontinuerlig dialog och försöker hjälpa varandra i EU-relaterade frågor, men också inom områden som är av mer nationell karaktär. Exempelvis har vi inom regleringsområdet kunnat utbyta erfarenheter av hur andra nationella myndigheter har agerat, säger Camilla Jönsson, sakkunnig samhälle och politik på Stadsnätsföreningen.

Camilla Jönsson.

ENGAGEMANG I EU-FRÅGOR AVGÖRANDE FÖR STADSNÄTENS FRAMTID

En stor del av den svenska lagstiftningen som påverkar stadsnäten har sitt ursprung på EU-nivå. Det finns en tydlig vilja om att skapa en inre europeisk marknad med så små skillnader som möjligt. I telekomkontext kan lokala nätägare uppfattas som en udda fågel. Just därför arbetar Stadsnätsföreningen tillsammans med sina europeiska kollegor för att nyansera bilden av att stadsnäten skulle sakna muskler och handlingsförmåga.

– Jämför vi stadsnäten i Sverige med exempelvis stora aktörer som Deutsche Telekom så är det klart att stadsnäten är små. Men stadsnäten är ofta en del av ett större sammanhang, en kommunkoncern eller en större energibolagskoncern där det finns mycket kunskap inom exempelvis säkerhetsområdet. Detta är något vi behöver bli bättre på att framhäva, säger Louise Thorselius. ■

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnätsföreningen

Louise Thorselius.

Telekområdgivarna stödjer stadsnäten i komplexa konsumentfrågor

Sedan sommaren 2025 är Stadsnätsföreningen samverkanspartner till Telekområdgivarna, vilket innebär att stadsnätsmedlemmar nu får kostnadsfritt och opartiskt stöd i konsumentrelaterade frågor. Men vilka typer av ärenden rör det sig om och hur har efterfrågan sett ut?

ÖKANDE OCH KOMPLEXA FRÅGESTÄLLNINGAR

Enligt Joakim Rolander, chef för juridik och marknad på Telekområdgivarna, har många frågor inkommit via mejladressen som är till för stadsnäten. Ärendena har ofta varit omfattande och ibland legat i gränslandet för uppdraget, men delar har berört Telekområdgivarnas område.

– Vi ser tydligt att fler stadsnät hör av sig. I flera fall har dialogen lett till fördjupade möten där vi gemensamt kunnat reda ut komplexa konsumenträttsliga frågor, vilket gett oss värdefull insikt i stadsnäts behov, säger Joakim Rolander.

TELEKOMRÅDGIVARNAS ROLL I KOMPLEXA KONSUMENTÄRENDEN

Frågorna har bland annat handlat om besvärshänvisningar vid kommunala beslut,

konsumentavtal vid bredbandsinstallation samt rättigheter vid fel i tjänst och felavhjälpande.

– Det som ofta kännetecknar frågorna från stadsnäten är att de involverar flera aktörer och regelverk samtidigt, vilket gör dem komplexa att hantera. Vår uppgift är att skapa tydlighet och struktur så att både stadsnät och kommuner kan fatta välgrundade beslut, säger Joakim Rolander.

Under våren kommer Telekområdgivarna göra djupintervjuer med flera stadsnät för att utveckla sitt erbjudande till stadsnäten ytterligare, dessutom kommer de också närvara vid Stadsnätsföreningens Årskonferens. ■

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnätsföreningen

Var kan stadsnäten vända sig för rådgivning?

Stadsnätsföreningens medlemmar kan kontakta Telekområdgivarnas jurister direkt via mejl stadsnat@telekomradgivarna.se. Stadsnäten kan även kontakta Telekområdgivarna på 08-522 767 00, måndag–torsdag, 09.00–11.00, ger snabb tillgång till jurister specialiserade på konsumentjuridik för stadsnätsfrågor.

De stadsnät som har slutkunder kan, om man inte kommer överens eller vill ge dessa en opartisk bedömning, gå in på Telekområdgivarnas webbplats för mer information.

Robusta fiberanläggningar

– ett år med förtydligade krav, nya verktyg och nya utmaningar

Arbetet med Robust Digital Infrastruktur har fortsatt utvecklas under året. Uppdaterade anvisningar, nya vägledningar, skärpta krav på certifiering och ett stabilt intresse för utbildningar har sammantaget stärkt förutsättningarna för en robust och driftssäker digital infrastruktur i Sverige.

Anvisningar, vägledningar, utbildning och certifiering hanteras inom ramen för förvaltningsorganisationen Robust Digital Infrastruktur, RDI. För att tydliggöra inriktningen förvaltas arbetet med anvisningar under arbetsnamnet *Robusta anläggningar för elektronisk kommunikation*, med fokus på robust utbyggnad, säker nätdrift och långsiktig funktion. Samtliga anvisningar och verktyg finns tillgängliga på Svenska Stadsnätsföreningens webbplats under Branschstöd.

Under hösten har teknikrådet hanterat inkomna förslag till uppdateringar av anvisningarna för Robust fiber. De reviderade anvisningarna publiceras den 1 mars 2026 och omfattar främst förtydligade minikrav för förläggning samt krav på dubbelriktad OTDR-mätning. I samband med detta har även format och utbildningsmaterial moderniserats. För att stärka kvalitet och enhetlighet i besiktningar har ett nytt Besiktningsmanforum etablerats för erfarenhetsutbyte och gemensam tolkning av anvisningar.

HÖG EFTERFRÅGAN PÅ UTBILDNINGAR

Efterfrågan på utbildningar inom Robust fiber har varit stabil. Under 2025 genomfördes totalt 25 utbildningar inom utbildningsbevis, personcertifiering och besiktning. Vid årsskiftet trädde även skärpta krav för företagscertifiering i kraft, vilket bland annat innebär krav på certifierad personal och utbildad bemanning i entreprenader.

VÄGLEDNINGAR FÖR PON

Under 2025 lanserades också en vägledning för införande av passiva optiska nät, PON, med verktyg, mallar för kapacitets- och budgetberäkningar samt checklistor. Vidare finns nu verktyg för risk- och sårbarhetsanalys för samtliga robusta anläggningar, inklusive nätdrift och informationsbehandling. Ett nytt RSA-verktyg för PON har utvecklats och instruktionerna för RSA-arbete har uppdaterats. Även anvisningarna för anläggningar med förhöjd säkerhet och funktion revideras den 1 mars 2026.

Parallellt har samverkan stärkts genom olika former av överenskommelser, Motståndskraft och uthållighet, MoU, med syfte att tydlig-

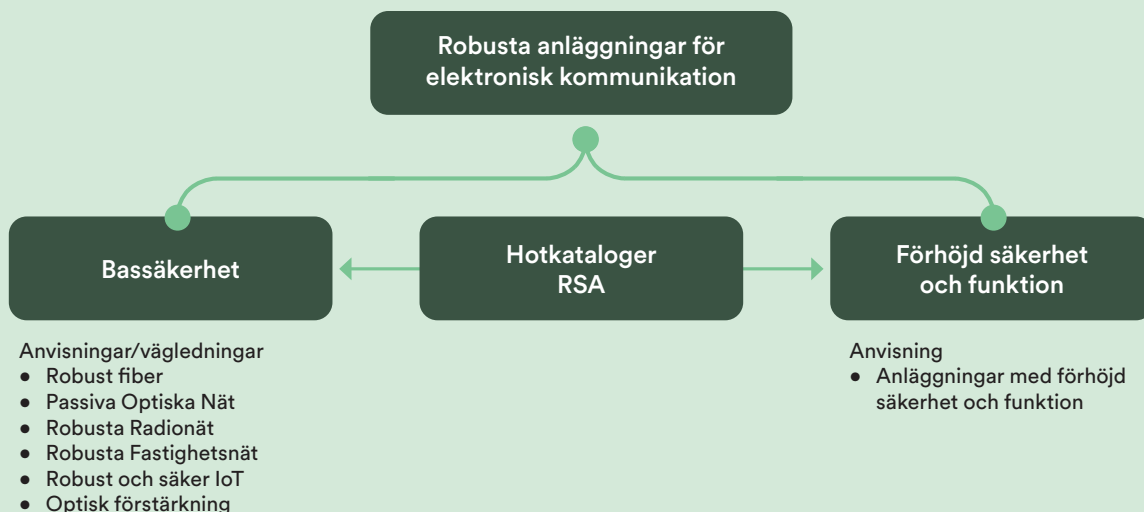
göra roller, ansvar och förväntningar vid störningar, kris och höjd beredskap. Erfarenheter från detta arbete tas löpande om hand inom Robust Digital Infrastruktur.

FRAMÅTBlick

Under kommande år ligger fokus på att gå från riktlinjer till mer sammanhållna och standardiserade lösningar. Ett prioriterat område under 2026 är att ta fram och pröva en standardiserad utformning av en site med aktiv utrustning, byggd på beprövade och utbytbara standardprodukter utan proprietära beroenden. Inriktningen är tydlig: robusthet ska bygga på enkla, gemensamma och repetitiva principer som fungerar även under kraftigt ansträngda förhållanden. ■

LARS BJÖRKMAN
Ordförande Robust fiber

JIMMY PERSSON
Stadsnätsföreningen

Konnektivitetsrådet tar över efter Bredbandsforum

Vid årsskiftet avslutades Bredbandsforum efter 15 års verksamhet. I stället etablerar regeringen ett nytt Konnektivitetsråd, med ett bredare uppdrag och tydlig koppling till regeringens digitaliseringsstrategi. Förändringen markerar hur konnektiviteten utvecklats och hur flera tekniker i dag tillsammans utgör grunden för digital infrastruktur.

BREDBANDSFORUM ERSÄTTS AV KONNEKTIVITETSRADET

I samband med beslutet om den nya digitaliseringsstrategin genomfördes en utvärdering av Bredbandsforum, som visade på ett övervägande positivt resultat vad gäller arbetssätt och resultat. Samtidigt konstaterades att konnektivitet i dag omfattar mer än bredbandsuppkoppling till hushåll och företag, vilket var en viktig anledning till att ett nytt råd inrättades.

– Fokus har vidgats från traditionellt bredband till konnektivitet, där flera tekniker tillsammans skapar robust och tillgänglig infrastruktur i hela landet, säger David Troëng, departementssekreterare på Enheten för digital infrastruktur och säkerhet på Finansdepartementet.

ARBETET FRAMÅT

Konnektivitetsrådets arbete tar sin utgångspunkt i målen i Sveriges digitaliseringsstrategi som presenterades under 2025. Strategin följs upp årligen och justeras vid behov. Konnektivitet ses här som en grundförutsättning för digitalisering och samhällsutveckling i hela landet. Rådet ska bland annat arbeta för säker konnektivitet, undanröja hinder för utbyggnad och stärka möjligheter till inkludering och användning av digitala tjänster.

– Konnektivitetsrådet ska bidra både operativt och strategiskt genom att samla aktörer, dela erfarenheter och skapa underlag för regeringens fortsatta arbete inom området, säger David Troëng.

KONNEKTIVITETSRADET I PRAKTIKEN

Konnektivitetsrådet ska sammanträda fyra gånger per år, med det första mötet planerat till februari. Rådet består av representanter från bland annat mobiloperatörer,

branschorganisationer, som till exempel Sveriges kommuner och regioner, Stadsnätsföreningen och Post- och telestyrelsen där ordförande kommer att vara civilminister Erik Slottner. Utöver de ordinarie mötena finns möjlighet att tillsätta arbetsgrupper med representation från hela eller delar av rådet för att arbeta fördjupat med specifika frågor inom konnektivetsområdet.

– Arbetsgrupperna gör det möjligt att samla rätt kompetens kring särskilda frågeställningar och arbeta mer fokuserat och lösningsorienterat med konkreta hinder, utvecklingsbehov och möjligheter som identifieras inom rådets arbete, säger David Troëng.

BLICKEN MOT 2030

Konnektivitetsrådet har ett fastställt slutdatum den 31 december 2030. Ambitionen är att rådet till dess ska ha bidragit till att föra Sverige närmare målen i digitaliseringsstrategin och skapa bättre förutsättningar för samverkan inom konnektivetsområdet.

– Förhoppningen är att rådet till 2030 har undanröjt hinder och tagit till vara möjligheter. Även om alla mål inte skulle vara fullt uppnådda ska rådet ha lagt en stabil grund för det fortsatta arbetet med konnektivitet i hela landet, säger David Troëng. ■

JOHANNA STAVEGREN
Stadsnätsföreningen

David Troëng

BREDBANDSSTÖDET

Tack för allt slit – 12 maj går det att börja ansöka igen

I januari 2026 ser Post- och telestyrelsen, PTS, att hela 46 000 byggnader fått bredband i sin omedelbara närhet tack vare bredbandsstödet. Just nu är branschen och PTS i full färd med att jobba fram en bra byggnadsförteckning för 2026 års bredbandsstöd. Den 12 maj kan bland annat stadsnäten börja ansöka i PTS portal.

PTS vill börja med att tacka stadsnäten och övriga i branschen för att människor får möjligheten att bo och verka i alla delar av landet. TACK för allt slit! Det är viktigt att repetera det som några redan vet – att tillgång till bredbandsinfrastruktur är en förutsättning för digital inkludering i Sverige. Att alla fullt ut kan delta i vårt alltmer digitaliserade samhälle är helt klart en avgörande demokratifråga.

NÄR PTS SUMMERAT hur det blev med det bredbandsstöd som tilldelades år 2022 ser PTS att flera projekt har lämnats

tillbaka av stödmottagare. De kommer inte att genomföra den utbyggnad av bredbandsinfrastruktur som de tilldelades stöd för tilldelningsår 2022. PTS riktar då ett återkrav mot stödmottagaren. Återkrav betyder att PTS begär tillbaka tilldelade pengar och byggnader. Det är positivt då flera byggnader (hushåll, arbetsställen och fritidshus) som ingår i de återkrävda projekten kan återföras till byggnadsförteckningen för tilldelningsår 2026 av bredbandsstödet om de uppfyller samtliga krav för det här tilldelningsåret. Först ska de dock ingå i det gedigna arbetet med att kvalitetssäkra byggnadsförteckningen 2026. Redan nu finns en preliminär byggnadsförteckning på PTS webbplats.

NU UNDER TIDIG vår sker en utökad dialog kring innehållet i byggnadsförteckningen vilket PTS ser fram emot att utföra tillsammans med bredbandskoordinatorerna i regionerna. De i sin tur koordinerar med berörda aktörer i sin respektive region. Se mer om Så skapas byggnadsförteckningen på PTS webbplats.

UTÖVER DE PROJEKT som har lämnats tillbaka till PTS hade flera stödmottagare inte byggt klart till den första december 2025 och

då ansökt om att få förlängd projekttid. PTS granskar varje ansökan och bedömer omständigheterna i varje enskilt fall. PTS tar sedan ett formellt beslut om att antingen avslå eller att bevilja ansökan.

OM PROJEKTTIDEN BEHÖVER förlängas längre än de tre år som står i villkoren, kan PTS behöva genomföra ett förnyat offentligt samråd. Det kan behöva göras för att återigen bekräfta det ursprungligen fastställda marknadsmisslyckandet. Syftet är att säkerställa att det fortfarande finns ett behov av stödet i utbyggnadsprojektets område. Se utförlig information om Uppföljning och kontroll av bredbandsstödet på PTS webbplats.

Det börjar närma sig den 12 maj och då är det möjligt att börja ansöka om bredbandsstöd i PTS portal för bredbandsstöd 2026. Se tidplan för Bredbandsstöd 2026 på PTS webbplats. ■

INGEBORG LÖFGREN
Post- och telestyrelsen

Digital Networks Act – EU:s förslag till nya regler för digital infrastruktur

I januari 2026 presenterade EU-kommissionen sitt förslag till ett nytt gemensamt regelverk för digital infrastruktur, Digital Networks Act, DNA.

FIBER PEKAS UT SOM DEN LÅNGSIKTIGA INFRASTRUKTUREN

En central del i förslaget är övergången från koppar till fiber. EU-kommissionen skriver i sitt förslag att kopparnäten ska vara avvecklade senast 2035. Fiber pekas ut som den bärande infrastrukturen för framtidens digitala samhälle, samtidigt som mobilnät som 5G, och på sikt 6G, lyfts fram som viktiga delar av den digitala infrastrukturen.

MER GEMENSAMMA REGLER PÅ EU-NIVÅ

I dag regleras digitala nät genom flera EU-regler som tillämpas olika i medlemsländerna. Enligt kommissionen har detta lett till att marknaden i praktiken fungerar olika från land till land, trots gemensamma EU-regler. Kommissionen menar att denna variation skapar osäkerhet för marknadens aktörer och försvårar

långsiktig planering och investeringar i digital infrastruktur. Med Digital Networks Act vill kommissionen därför samla och tydliggöra regelverket, för att minska skillnaderna i hur reglerna tillämpas och skapa mer förutsägbara villkor i hela unionen.

NU INLEDS DEN POLITISKA PROCESSEN

När kommissionen har lagt sitt förslag tar nu EU:s politiska beslutsprocess vid. Förslaget ska behandlas av Europaparlamentet och medlemsländerna i EU:s ministerråd. Under arbetet kan innehållet förändras och olika prioriteringar vägas mot varandra. Lagstiftningsarbetet i EU sker stegvis och kan ta tid. Först när Europaparlamentet och ministerrådet är överens kan Digital Networks Act antas och bli gällande lag i hela EU. ■

CAMILLA JÖNSSON
Stadsnätetsföreningen

FOTO: ADOBE STOCK

Ta kontroll över ditt nät

Med vår mjukvara **dpCom** bygger du en digital tvilling av ditt fibernät.

- Full kontroll över dokumentation och nätinformation
- Digitalt processstöd på kontoret och i fält
- Pålitlig och framtidssäkrad lösning för stadsnät

Allt i realtid, för alla, genom nätets hela livscykel.

Boka ett personligt möte med en av våra experter.

Kontakt 08 - 50 63 26 00
sales@digpro.se
www.digpro.com

Stadnätssverige befinner sig på en förändringsresa

För ett antal år sedan lade vi i stadsnätsbranschen mycket tid åt att fundera på vad som skulle bli stadsnätets nya roll när fiberutbyggnaden blivit ett avklarat kapitel. Jag kan konstatera att det är en fråga som inte ställs lika ofta längre. I stället är det verkstad runt om landet och jag är imponerad över alla spännande projekt som pågår.

FLERA AV DEM lyfts fram i detta nummer av Stadsnätsmagasinet. Det handlar exempelvis om Jönköpings län som lägger i ytterligare en växel i arbetet med att skapa en robust digital infrastruktur. Dessutom är samtliga kommuner i regionen involverade vilket är extra positivt. Jag tolkar det som att samverkan varit ett ledord i processen.

JUST FÖRMÅGAN ATT samarbeta mellan stadsnät, kommun och region har varit en högaktuell fråga inom Stadsnätetsföreningen i flera år. Det är lätt att prata samverkan, desto svårare att få det att hända i praktiken. Detta lyfter forskaren, Susanna Alexius upp i sin forskning, och i intervjun med

henne nämner hon just värdet med att inte bara se på behovet av samverkan utifrån den egna organisationens perspektiv – utan också lyfta blicken.

JAG DELAR DEN bilden. Behovet av starka lokalt förankrade stadsnät är större än någonsin. Samtidigt så ligger det i den digitala infrastrukturens logik att vi också är sammankopplade med varandra, både genom nät, och genom andra former av samarbeten. Det här är därför ett område som vi kommer att ha anledning att prata mer om framöver.

OCH APROPÅ SAMVERKAN är jag glad över att, i rollen som ordförande, få välkomna en ny vd till Stadsnätetsföreningen. Elin Bertilsson har många års erfarenhet av att få stadsnät att samverka. En förmåga som jag är övertygad om att vi kommer få stor glädje av under kommande år. ■

MATS BERGGREN
Ordförande, Stadsnätetsföreningen

Välkommen till Stadsnätetsföreningens

Årskonferens

16–18 mars 2026

på Karlstad Congress Culture Centre

Tre frågor till stadsnäten om dialog, relation och samverkan

ANNELI PETTERSSON
Kommunnätchef
Arvika kommunnät AB,
Vd, Årjängs Nät AB

SUSANNA PERSSON
Stadsnätchef, Nybro Energi

JAN NORDQVIST
Stadsnätchef,
Smedjebacken Energi AB

1

HUR SER RELATIONEN (INKL. DIALOG, UTBYTE OCH SAMVERKAN) MED ÄGARKOMMUNEN UT IDAG?

ANNELI: Relationen mellan stadsnäten och ägarkommunerna är nära och enkel. Kontakterna sker snabbt och vardagligt med många delar av kommunen. Jag deltar i Årjängs kommunledningsgrupp medan Arvika representeras via vårt gemensamma, kommunalägda resursbolag Teknik i Väst. Genom detta får stadsnäten god inblick i kommunernas behov. All personal hyrs från Teknik i Väst, vilket ger större kompetensbredd och minskar sårbarhet. Stadsnäten levererar kommunikationslösningar till verksamheterna och samarbetar kring exempelvis IoT, digitala vattenmätare och säkerhet. I Arvika finns även veckovisa avstämningar med IT-enheten. Dialogen är både operativ och långsiktig, även om ingen formell gemensam planering görs.

SUSANNA: Relationen fungerar men har tydlig utvecklingspotential. Dialogen är i dag främst sporadisk och operativ, och saknar ett gemensamt strategiskt forum. Stadsnätet är en central del av kommunens digitala infrastruktur och möjliggör lokal rådighet, långsiktiga prioriteringar och säkerhetsarbete. Överskott kan återinvesteras till nytta för kommunens verksamheter och invånare. Vi har även ett starkt samarbete i SydOstNet kring kompetens, upphandlingar, säkerhet och totalförsvar, vilket stärker både stadsnätet och kommunen.

JAN: Den är mycket bra. Stadsnätetsverksamheten har vi inom energibolaget som kommunen äger till 100%. För att en liten kommun som vår ska kunna nå uppsatta mål krävs ett gott samarbete internt. Det sker en daglig dialog och samverkan på flera plan i kommunkoncernen. Energibolagets ägar-direktiv ger utrymme för att självständigt utveckla verksamheten efter behov och omvärldsförändringar, vilket ger möjlighet till snabba beslut om det behövs.

2

HUR SKULLE DU ÖNSKA ATT RELATIONEN UTVECKLADES?

ANNELI: Jag ser behov av att stadsnäten tydligare förklarar sina kompetenser, möjligheter och tjänster internt i kommunen, då vissa kommunala verksamheter saknar digital mognad eller beställarkompetens och en förståelse för vad stadsnätetsverksamheterna faktiskt skulle kunna bidra med. Återkommande förändringar i politik och ledning gör det viktigt att kontinuerligt bygga relationer och sprida kunskap om stadsnätets uppdrag. Jag ser även möjligheter att bredda utbildningsinsatser för fler politiker. Samarbete inom MittNät och regionen bidrar positivt och kan fortsätta utvecklas.

SUSANNA: Vi ser tydliga vinster, både för kommunen och kommuninvånarna, i en närmare och mer strukturerad dialog med ägaren. En ökad förståelse för stadsnätets strategiska roll som samhällskritisk infrastruktur skulle bidra till bättre samordning inom kommunkoncernen och ett mer effektivt nyttjande av gemensamma resurser, särskilt inom områden som säkerhet, krisberedskap och digital suveränitet.

Vår ambition är att utveckla relationen mot ett mer långsiktigt och strategiskt samarbete där stadsnätet ses som en aktiv del i kommunens arbete med trygghet, beredskap och digital utveckling. En tydligare dialog skapar också bättre förutsättningar för att investeringar och ekonomiska överskott används på ett sätt som stärker nätets säkerhet, robusthet och kommunens långsiktiga rådighet, samtidigt som kommunnyttan maximeras. Vi hade önskat att bli mer delaktiga i beslut som rör den digitala omsorgen och kostnadsbesparingarna som vi ser kan göras där.

JAN: Det finns alltid saker att skruva på i samarbeten. Digitaliseringen och IoT är ett brett område där det redan pågår flera parallella projekt. Genom att samordna dessa bättre skulle vi kunna skapa ännu större nytta.

3

VILKET RÅD SKULLE DU GE
ANDRA STADSNÄT SOM VILL
FÖRBÄTTRA SIN DIALOG,
RELATION OCH SAMVERKAN
MED SIN ÄGARKOMMUN,

BASERAT PÅ DINA OCH DITT STADSNÄTS
ERFARENHETER?

ANNELI: Jag rekommenderar att aktivt bygga relationer med både tjänstepersoner och politiker och skapa forum där stadsnätets kompetens och värde kan tydliggöras. Det är viktigt att visa vad stadsnätet faktiskt bidrar med och inte förlita sig enbart på årsredovisningar. För mindre stadsnät kan samverkan och gemensam personalresurs – som via Teknik i Väst – ge stabilitet och kompetens. Det finns också mycket värde i samarbeten som MittNät, där gemensam utveckling sparar tid och ger bättre lösningar.

SUSANNA: Vi skulle önska att vi hade svaret på den frågan och tar gärna tips från andra kommuner om hur de lyckats öka relation, dialog och samverkan. Vi vill lära oss vad som fungerar för att skapa tydligare kontakt med ägaren, visa nyttan för kommunen och säkerställa både säkerhet och rådighet över nätet.

JAN: Ett bra sätt att stärka samarbetet är att aktivt föra dialog med ledande personer och dela de möjligheter och utvecklingsområden man ser i verksamheten. Genom en öppen kommunikation skapas goda förutsättningar för att exempelvis utforma ägardirektiv som ger bolaget handlingsutrymme som stödjer ett självständigt och effektivt beslutsfattande.

THERESE BALKSJÖ
Stadsnätetsföreningen

RADD ELLER REDO?

Utbildningar i krishantering

för energibranschen och
sektorn för elektronisk information

Företag i våra branscher har ett stort ansvar för att verksamheten fungerar även i en kris.

När din organisation är utbildad och tränad, blir krishantering effektivare, konsekvenserna lindrigare och återhämtningen snabbare.

Det som gäller. När det gäller.

Kunskap skapar trygghet!

energiforetagen.se/krishantering

Stadsnätetsföreningen välkomnar nya medlemmar

STADSNÄT:

- Vaxholms Stadsnät AB
- Vårgårda Stadsnät AB

ASSOCIERADE MEDLEMMAR:

- Industri-och Logistikcentrum i Storuman AB
- Jetting AB
- Sonepar Sverige AB
- Zyxel Communications

Vill du också bli medlem i Stadsnätetsföreningen?

Svenska Stadsnätetsföreningen är en bransch- och intresseorganisation som representerar stadsnät i närmare 200 kommuner och 120 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en absolut majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige.

Som medlem i föreningen får din organisation tillgång till ett brett erbjudande av utbildningar, verktyg och tjänster.

Läs mer om medlemskapet på Stadsnätetsföreningens webbplats, www.stadsnatsforeningen.se

Kontaktuppgifter till oss som arbetar på Stadsnätetsföreningen

ELIN BERTILSSON
Vd
E-post: elin.bertilsson@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 072 240 97 55

LOUISE THORSELIUS
Vice vd
E-post: louise.thorselius@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 076 110 02 88

VIKTORIA LUNDQUIST
Kanslichef
E-post: viktoria.lundquist@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 072 542 65 49

MICHALINA GEIJER
Ekonomiadministratör
E-post: michalina.geijer@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 229 03 31

JIMMY PERSSON
Utvecklings- och säkerhetschef
E-post: jimmy.persson@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 073 274 26 15

JENNI WIGHOLM
Biträdande utvecklings- och säkerhetschef
E-post: jenni.wigholm@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 238 62 85

KATERYNA BERGMAN
It-säkerhetsspecialist
E-post: kateryna.bergman@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 072 213 78 72

JONAS BORGARDT
Chef Supply Chain/logistik
E-post: jonas.borgardt@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 844 45 50

LINDA KINDBERG
Beredskapschef och nationell beredskapssamordnare
E-post: linda.kindberg@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 073 033 26 20

PER LINDSTRÖM
Kommersiell produktchef
E-post: per.lindstrom@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 548 31 24

RASMUS RAHM
Teknisk projektledare
E-post: rasmus.rahm@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 531 47 10

PER FRÖLING
Ansvarig regional samverkan
E-post: per.froling@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 072 564 32 31

CAMILLA JÖNSSON
Sakkunnig samhälle och politik
E-post: camilla.jonsson@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 076 110 64 71

THERESE BALKSJÖ
Strateg samhälle och marknad
E-post: therese.balksjo@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 348 00 05

JOHANNA STAVEGREN
Kommunikatör
E-post: johanna.stavegren@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 073 043 72 11

CARINA COHEN
Kommunikatör
E-post: carina.cohen@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 321 47 27

MIA FORSLÖF
Event- och utställaransvarig
E-post: mia.forslof@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 822 96 40

EMELIE GARD
Projektledare event
E-post: emelie.gard@stadsnatsforeningen.se
Telefon: 070 303 77 43

We empower IT

I en datahall är det viktigt att säkerheten är hög, inte minst om det är flera personer som har tillgång till hallen, kanske från olika avdelningar eller bolag dessutom.

Ju fler som ska ha tillgång, desto viktigare är det att ha en bra rutin. Allt fler tycker det är omständigt med fysisk nyckelhantering och väljer att ha uppkopplade lås, även på sina IT-rack.

Med Rittals Online-komforthandtag har du full koll på **vem** som har tillgång till **vilka** IT-rack och **när** de har tillgång.

Inte minst underlättar detta för den som inte behöver köra inom kontoret för att hämta en nyckel som kan ha glömts, eller tappats bort. Detta gör också att ni kan ta nästa steg och erbjuda era kunder modern åtkomsthantering och nästa nivå av säkerhet.

"Att mäta är att veta!" myntades av Werner von Siemens på 1800-talet.

Detta är en sanning som blir allt mer aktuell för varje dag.

Idag med volatila elpriser och krav på effektiviseringar, så gäller det att hålla tungan rätt i mun. Det gäller att ha koll på ettor och nollor!

Det går att mäta på olika nivåer, antingen i inkommande ställverk till datahallen, eller så mäter man varje individuellt rack eller kanske till och med enskilda anslutna komponenter i racken.

I Rittals sortiment finner ni produkter för detta oavsett vilken nivå ni vill mäta på. Våra mest populära är PDU Metered, som ger möjlighet att mäta varje fas, gemensamt och individuellt.

Och när man ändå mäter, varför inte visualisera detta och använda datan? I Rittals PDUer finns mjukvaran CMC inbyggd, som ger möjlighet att visualisera förbrukningen, i realtid och ackumulerat.

Dessutom finns det gott om möjligheter att koppla ihop Rittals PDUer med system som t.ex. PowerBI, Tableau, Qlik, Grafana m.fl. visualiseringsverktyg. The sky is the limit!

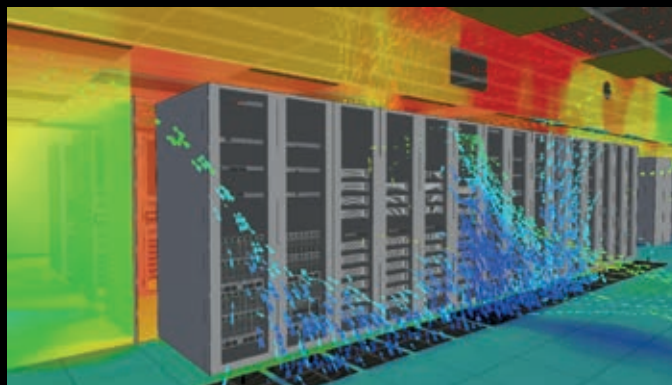
Och när vi ändå pratar visualisering och energi-effektivisering, så vill vi slå ett slag för luftflödesanalyser.

Oavsett om ni har en hall, eller planerar att bygga en ny, så finns risker för att för mycket komponenter placeras på ett givet ställe, och att kylan inte räcker till. Resultatet blir ojämna temperaturer i hallen.

Detta kostar energi, vilket är pengar och påverkar datahallens effektivitet. Det förkortar även komponenternas levnadstid.

Som en del av Rittals erbjudande kan vi ta fram en luftflödesanalys av er datahall – lite som ett kvitto på att det ni tänkt också blir bra.

Och när vi ändå är igång, kan vi till och med göra en digital tvilling av er hall.

Läs om hur StrömstaNet löste sin växande utmaning och krav på högre säkerhet

Rittal ställer ut på Stadsnätets Årskonferens och Höstforum. Kom gärna och prata med oss i vår monter!

Redo för Cybersäkerhetslagen och NIS2? Vi har lösningen!

I en tid där cybersäkerhet är avgörande för verksamhetens framgång, står företag inför utmaningar med att uppfylla Cybersäkerhetslagen och EU:s NIS2-direktiv. Netadmin 9.2 är en framtidssäkrad lösning för fiber- och telekomoperatörer med säkerhet i fokus, designad för att möta dagens och morgondagens krav.

Fördelar med Netadmin 9.2

Modern plattform: Byggt på containers och molntechnologi för ökad flexibilitet och skalbarhet.

Automatiserad PON-hantering: Effektivisera och automatisera dina PON-nätverk för bättre prestanda och säkerhet.

Förbättrad tjänstekatalog: Få full kontroll över ditt produktutbud med vår nya, intuitiva tjänstekatalog.

Översiktsskärmar: Få en klar överblick över ditt nätverk och identifiera snabbt påverkade adresser, kunder, tjänster, portar och enheter vid driftproblem.

Avancerade funktioner: Förbättrade funktioner för övervakning, enhetshantering, anpassning och händelsehantering – allt för att säkerställa din verksamhets kontinuitet.

Framtidssäkra din verksamhet

Genom kontinuerligt samarbete med våra kunder utvecklar vi hållbara och robusta lösningar som står emot dagens och morgondagens cybersäkerhetsutmaningar. Med Netadmin får du en trygg partner som förstår dina behov i en föränderlig digital värld.

